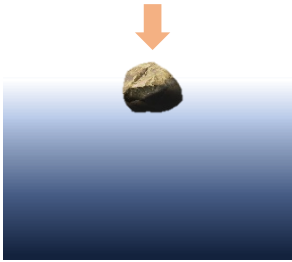

บทที่ 9 คลื่น (Wave)

1. ธรรมชาติของคลื่น

คลื่นเป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่พบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน เช่น คลื่นน้ำ คลื่นน้ำทะเล คลื่นสึนามิ คลื่นแผ่นดินไหว คลื่นเสียง คลื่นมีความสัมพันธ์กับการถ่ายโอนพลังงาน เมื่อคลื่นแผ่ออกไปมีหลายสิ่งๆ ที่ข้ออธิบาย แต่ละสิ่งมีความสัมพันธ์กัน คลื่นมีหลายชนิดแต่ละชนิดมีความแตกต่างกันแต่แสดงพฤติกรรมที่เหมือนกัน

ทดลองปล่อยก้อนหินให้ตกลงไปกระทบผิวน้ำ
ขณะที่ก้อนหินกำลังเคลื่อนที่จะมีพลังงาน.....

เมื่อไปกระทบผิวน้ำที่อยู่นิ่งก้อนหินจะถ่ายเทพลังงานส่วนหนึ่งให้กับอนุภาคน้ำ
ทำให้อนุภาคน้ำตรงจุดที่ก้อนหินกระทบเคลื่อนที่ขึ้นลง
ดึงให้อนุภาคน้ำส่วนที่อยู่รอบๆ เคลื่อนที่ขึ้นลงตามไปด้วย

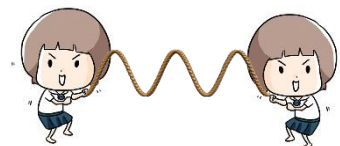

เกิดเป็นการส่งต่อพลังงานออกไปรอบๆ ทำให้เห็นเป็นวงระลอกน้ำออกไปยังส่วนอื่น

"คลื่น (wave) คือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจากการรบกวนเนื้อสาร ณ จุดใดจุดหนึ่ง อนุภาคของสาร ที่ถูกรบกวนจะส่งต่อการรบกวนนี้พร้อมกับถ่ายโอนพลังงานไปยังจุดอื่นรอบๆ ทุกทิศทาง โดยอนุภาคจะไม่เคลื่อนที่ตามไปด้วย"

สังเกต 2 ภาพนี้ว่ามีการถ่ายโอนพลังงานต่างกันหรือไม่ อย่างไร

การถ่ายโอนพลังงานคลื่น พลังงานจะถูกถ่ายโอนผ่านอนุภาคของตัวกลางแล้วอนุภาคในตัวกลางจะมีการเคลื่อนที่แต่จะเป็นการเคลื่อนที่ในรูปแบบกลับไปกลับมา ณ ตำแหน่งเดิมโดยไม่ได้เคลื่อนที่ไปพร้อมกับการถ่ายโอนพลังงาน เราเรียกลักษณะการเคลื่อนที่ของตัวกลางว่าการเคลื่อนที่แบบ.....

2. การจำแนกคลื่น

คลื่น สามารถจำแนกได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนก

2.1 จำแนกคลื่นตามความจำเป็นของการใช้ตัวกลางในการแผ่การจำแนกประเภทนี้สามารถแบ่งคลื่นออกได้ 2 ชนิดคือ คลื่นกลและคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

คลื่นกล (Mechanical Wave)

เป็นคลื่นที่จำเป็นต้องอาศัยตัวกลางในการแผ่คลื่นประเภทนี้ เช่น คลื่นน้ำ คลื่นในเส้นเชือก คลื่นเสียง เป็นต้น

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (Electromagnetic Wave) เป็นคลื่นที่เกิดจากการเหนี่ยวนำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสนามแม่เหล็กและสนามไฟฟ้า ในทิศทางตั้งฉากซึ่งกันและกัน และต่างก็ตั้งฉากกับทิศทางของการแผ่ของคลื่น คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าสามารถแผ่ไปในบริเวณสุญญากาศซึ่งไม่มีตัวกลางอยู่เลย หรือแผ่ผ่านบริเวณที่มีตัวกลางต่างๆ ก็ได้ คลื่นประเภทนี้ เช่น คลื่นวิทยุ เรดาร์ ไมโครเวฟ แสง รังสีอัลตราไวโอเลต รังสีเอกซ์ เป็นต้น

2.2 จำแนกคลื่นตามลักษณะของการสั่นของแหล่งกำเนิด หรือตามลักษณะการแผ่การจำแนกประเภทนี้แบ่งคลื่นออกได้ 2 ชนิดคือ คลื่นตามขวางและคลื่นตามยาว

คลื่นตามขวาง (Transverse Waves)

เป็นคลื่นที่มีทิศทางการสั่นของตัวกลางหรือทิศทางการเปลี่ยนแปลง ตั้งฉากกับทิศทางการแผ่ (ทิศทางการเคลื่อนที่ของคลื่น) เช่น คลื่นในเส้นเชือก คลื่นน้ำ

คลื่นตามยาว (Longitudinal Wave) เป็นคลื่นที่มีทิศทางการสั่นของตัวกลางอยู่ในแนวขนานกับการเคลื่อนที่ของคลื่น เช่น คลื่นเสียง คลื่นที่เกิดจากการอัดและการขยายตัวในขดลวดสปริง เป็นต้น

2.3 จำแนกตามความต่อเนื่องของแหล่งกำเนิดการจำแนกประเภทนี้แบ่งคลื่นออกได้ 2 ชนิดคือ คลื่นดลและคลื่นต่อเนื่อง

คลื่นดล (Pulse Wave) เป็นคลื่นที่เกิดจากแหล่งกำเนิดสั่น หรือรบกวนตัวกลางเป็นช่วงเวลาสั้นๆ ทำให้เกิดคลื่นแผ่ออกไปเป็นจำนวนน้อยๆ เพียง 1 หรือ 2 คลื่น เช่น การใช้นิ้วจุ่มที่ผิวน้ำเพียงครั้งหรือ 2 ครั้ง หรือการสะบัดเชือก เพื่อให้เกิดคลื่นในเส้นเชือกเพียงครั้งหรือ 2 ครั้ง

คลื่นต่อเนื่อง (Continuous Wave) เป็นคลื่นที่เกิดจากแหล่งกำเนิดสั่น หรือรบกวนตัวกลางอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดคลื่นแผ่ออกไปเป็นขบวนอย่างต่อเนื่อง เช่น การเกิดคลื่นผิวน้ำเนื่องจากแหล่งกำเนิดติดกับมอเตอร์ เมื่อมอเตอร์หมุน แหล่งกำเนิดจะเกิดการสั่นอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดคลื่นผิวน้ำแผ่ออกไปเป็นขบวนอย่างต่อเนื่อง หรือการสะบัดเชือกอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดคลื่นในเชือกอย่างต่อเนื่อง

นักเรียนคิดว่าคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าเป็นคลื่นตามขวางหรือคลื่นตามยาว

ข้อสรุปจากกิจกรรมสปริงสาธิตคลื่น (ศึกษาผ่านกิจกรรมการทดลอง)

ลองวาดภาพสปริงทั้ง 2 รูปแบบพร้อมทั้งระบุแนวการเคลื่อนที่ของคลื่นและตัวกลาง
คลื่นตามขวาง (Transverse Waves)

คลื่นตามยาว (Longitudinal Wave)

หากพิจารณาการสั่นของตัวกลาง นอกจากคลื่นตามขวางหรือตามยาว มีคลื่นชนิดอื่นอีกหรือไม่

คลื่นน้ำ ถ้าการรบกวนผิวน้ำเป็นในลักษณะเรียบง่ายคลื่นน้ำก็จะเป็นคลื่นตามขวาง แต่สำหรับคลื่นน้ำที่เกิดในทะเล คลื่นที่เกิดขึ้นมีความซับซ้อนกว่าคลื่นที่เกิดจากก้อนหินกระทบผิวน้ำ อนุภาคในคลื่นจะมีการเคลื่อนที่ได้ทั้ง 2 แนวทำให้คลื่นน้ำในทะเลมีส่วนประกอบที่เป็นทั้งคลื่นตามขวางและคลื่นตามยาว

คลื่นเสียง เมื่อเคลื่อนที่ผ่านตัวกลางที่เป็นแก๊สหรือของเหลว คลื่นเสียงจะเป็นคลื่นตามยาว ถ้าตัวกลางเป็นของแข็งคลื่นเสียงก็จะมีทั้งส่วนที่เป็นคลื่นตามขวางและคลื่นตามยาว

Learn more

สปริงสาธิตคลื่น

Learn more

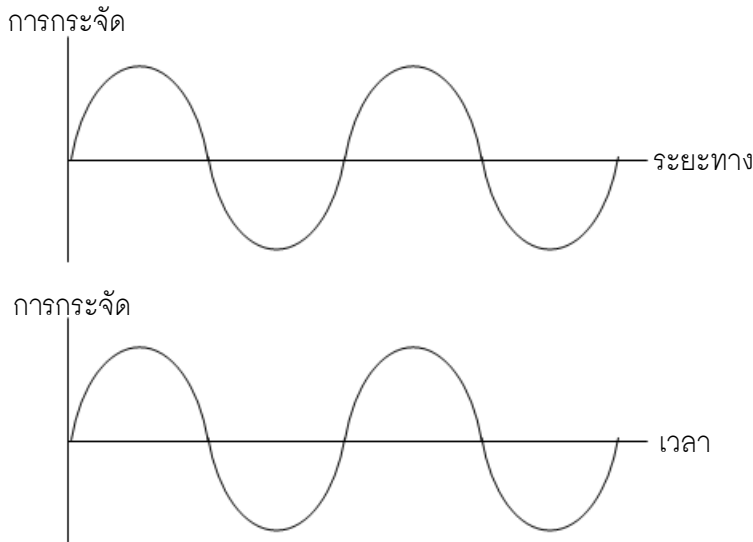
ชนิดคลื่นจำแนกตามลักษณะการเคลื่อนที่ของตัวกลาง

3. ส่วนประกอบของคลื่น

เมื่อทำการรบกวนตัวกลางให้เกิดคลื่นต่อเนื่องตามขวางเคลื่อนที่ต่อเนื่องออกไปจากจุดที่รบกวนตัวกลาง โดยหากเราพิจารณาการแผ่ของคลื่นจะพบว่าจำนวนลูกคลื่นที่เกิดขึ้นจะเท่ากับจำนวนรอบของการสับัดมือ

กำหนดให้ภาพต่อไปนี้เป็นคลื่นกลตามขวางในเส้นเชือก พิจารณาส່วนประกอบต่างๆของคลื่นและ ปริมาณที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

ลองเติมส่วนประกอบ
ของคลื่นในภาพดูสิคะ

1. สันคลื่น (Crest) คือ ตำแหน่งที่อนุภาคของเชือกหรือตัวกลางเคลื่อนที่ขึ้นไปได้สูงสุดเหนือระดับสมดุล
2. ท้องคลื่น (Trough) คือ ตำแหน่งที่อนุภาคของเชือกหรือตัวกลางเคลื่อนที่ลงไปได้ต่ำสุด
3. ความยาวคลื่น (Wave length : λ) คือ ระยะทางที่คลื่นเคลื่อนที่ได้ 1 ลูก

การวัดความยาวคลื่น

- จุดเริ่มต้นถึงจุดสิ้นสุดของคลื่น 1 ลูก
- สันคลื่น-สันคลื่น ที่อยู่ติดกัน
- ท้องคลื่น-ท้องคลื่น ที่อยู่ติดกัน
- ระยะระหว่างตำแหน่งที่คลื่นมีเฟสตรงกัน

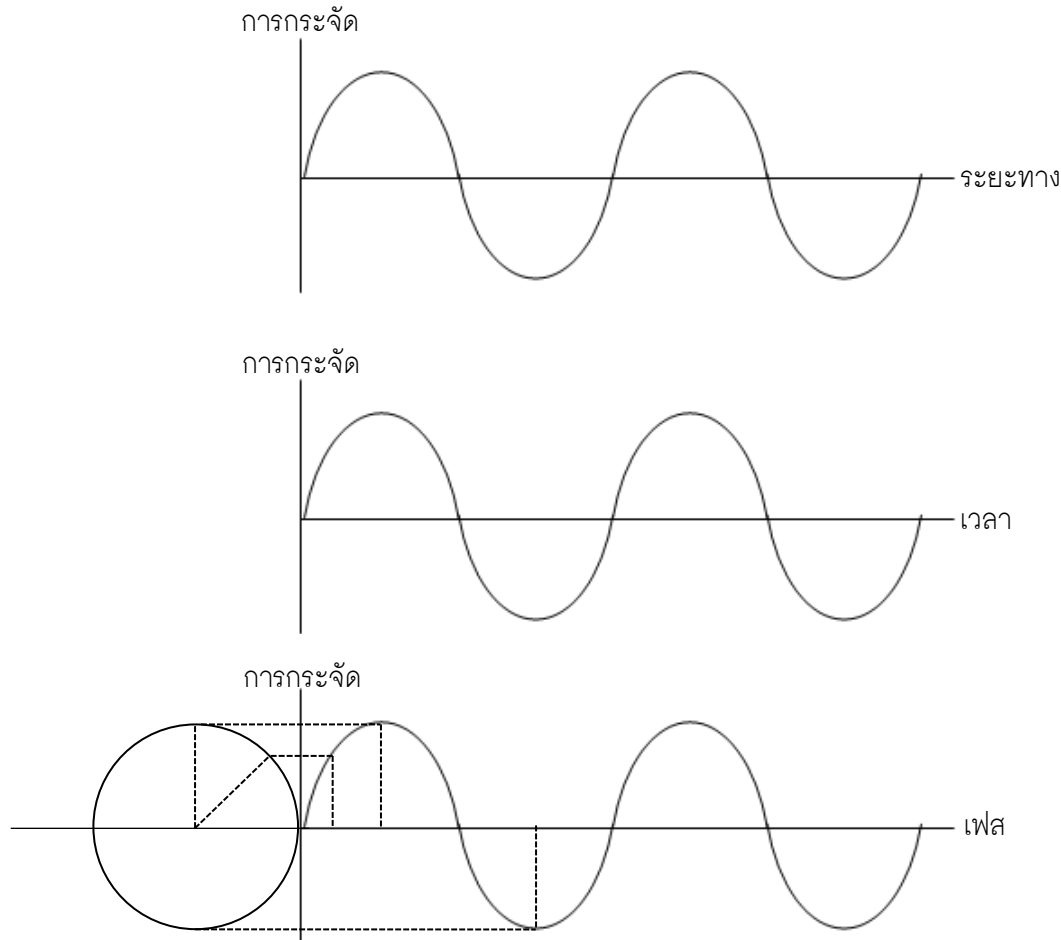
4. แอมพลิจูด (Amplitude : A) คือ ระยะการกระจัดของตัวกลางที่มีค่ามากที่สุดเมื่อวัดจากระดับสมดุล
5. คาบ (Period : T) คือ ระยะเวลาที่คลื่นเคลื่อนที่ได้ 1 ลูกหรือเวลาที่ตัวกลางสั่นครบ 1 รอบ
6. ความถี่ (Frequency : f) คือ จำนวนลูกคลื่นที่เคลื่อนที่ผ่านจุดใดๆในเวลา 1 วินาทีหรือจำนวนรอบที่ตัวกลางสั่นได้ใน 1 วินาที ความถี่ของคลื่นขึ้นอยู่กับแหล่งกำเนิด
7. เฟส (Phase : ϕ) คือ การเรียกตำแหน่งบนคลื่น โดยมีความสัมพันธ์กับการเคลื่อนที่ของคลื่น
8. หน้าคลื่น (Wave front) คือ แนวทางเดินของตำแหน่งบนคลื่นที่มีเฟสเท่ากัน
9. รังสี (Ray) คือ เส้นแสดงแนวหรือทิศการเคลื่อนที่ของคลื่น โดยรังสีของคลื่นจะมีทิศตั้งฉากกับหน้าคลื่นเสมอ

รู้หรือไม่ ? ปริมาณที่แสดงถึงพลังงานของคลื่นคือ.....

3.1 เฟสของคลื่น

เฟส (Phase : ϕ) คือ การเรียกตำแหน่งบนคลื่น โดยมีความสัมพันธ์กับการเคลื่อนที่ของคลื่น เฟสสามารถบอกได้ว่าขณะที่พิจารณา คลื่นมีการกระจัดเท่าใดและมีลักษณะการเคลื่อนที่อย่างไร โดยจะกำหนดในรูปของมุม ดังภาพต่อไปนี้

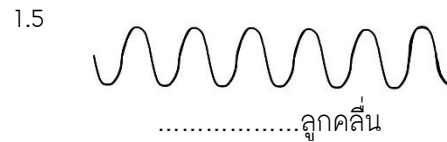
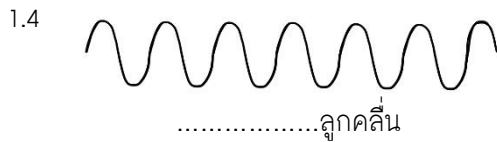
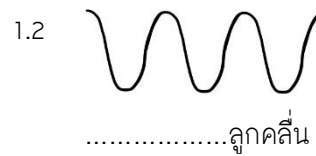
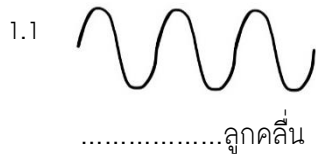
ตำแหน่งที่คลื่นมีเฟสตรงกัน (In phase) คือ ตำแหน่งที่อนุภาคตัวกลางมีขนาดการกระจัดเท่ากัน มีทิศเดียวกันเดียวกัน และกำลังจะเคลื่อนที่ในทิศเดียวกัน เช่น ตำแหน่งที่คลื่นมีเฟสตรงกับตำแหน่ง.....คือ.....ซึ่งมีเฟสต่างกัน..... ตำแหน่งที่คลื่นมีเฟสตรงข้ามกัน (Out of phase) คือ ตำแหน่งที่ตัวกลางมีขนาดการกระจัดเท่ากัน มีทิศตรงข้ามกันและกำลังจะเคลื่อนที่ในทิศทางตรงข้ามกัน เช่น ตำแหน่งที่คลื่นมีเฟสตรงข้ามกับตำแหน่ง.....คือ.....ซึ่งมีเฟสต่างกัน.....

สำหรับการคำนวณหาความต่างเฟสระหว่าง 2 ตำแหน่งใด ๆ บนคลื่นขบวนเดียวกัน สามารถใช้การเทียบบัญญัติไตรยางค์จากความสัมพันธ์ที่ว่า "ระยะต่างกัน λ เวลาต่างกัน T เฟสต่างกัน 360° " หรือคำนวณได้จากสมการต่อไปนี้

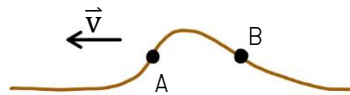
- $\Delta\phi$ คือ ความต่างเฟส (rad หรือ องศา)
 Δx คือ ระยะที่ต่างกันของ 2 ตำแหน่งบนคลื่น (เมตร)
 λ คือ ความยาวคลื่น (เมตร)
 Δt คือ เวลาที่ต่างกันของ 2 ตำแหน่งบนคลื่น (วินาที)
 T คือ คาบ (วินาที)

แบบตรวจสอบความเข้าใจ

1. พิจารณาภาพคลื่นกลตามขวางต่อไปนี้ และเติมคำตอบว่ามีจำนวนคลื่นทั้งหมดกี่ลูกคลื่น

2. รูปข้างล่างนี้แสดงรูปร่างคลื่นดลในเส้นเชือกที่กำลังเคลื่อนที่ไปทางซ้าย อนุภาคของเชือกทรงจุด A และจุด B กำลังเคลื่อนที่ไปในทิศทางใด (ซ้าย ขวา ลง ขึ้น)

3. คลื่นกลหนึ่งมีความถี่ 100 เฮิร์ตซ์ แผล่ออกไปด้วยอัตราเร็ว 343 เมตรต่อวินาที

3.1 จุดสองจุดบนคลื่นที่อยู่ห่างกันเป็นระยะ 60 เซนติเมตรจะมีเฟสต่างกันกี่องศา

3.2 จุดสองจุดบนคลื่นที่มีเฟสต่างกัน 90 องศาจะอยู่ห่างกันเท่าใด

4. อัตราเร็วของคลื่น

เนื่องจากคลื่นเคลื่อนที่ด้วยอัตราเร็วคงที่ จึงสามารถคำนวณหาอัตราเร็วคลื่นได้เช่นเดียวกับการเคลื่อนที่ของอนุภาคกรณีอัตราเร็วคงที่ ดังสมการ

4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเร็วคลื่นกับความยาวคลื่นและความถี่

หากพิจารณาการเคลื่อนที่ของคลื่น 1 ลูกคลื่นจะพบว่าอนุภาคของตัวกลางสั่นครบ 1 รอบและเวลาผ่านไป 1 คาบ ดังนั้นจึงสามารถหาอัตราเร็วคลื่นในรูปของความยาวคลื่นและความถี่ได้ดังสมการ

คลื่น 1 ลูก :

สมการนี้ใช้อธิบายอัตราเร็วคลื่นในตัวกลางใดตัวกลางหนึ่งเท่านั้น เมื่อเปลี่ยนค่าความถี่ของคลื่น ความยาวคลื่นจะมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย แต่ผลคูณของความยาวคลื่นและความถี่ยังคงเท่ากับอัตราเร็วเดิม

แบบตรวจสอบความเข้าใจ

1. สำหรับคลื่นกลต่อเนื่องที่ผ่านตัวกลางด้วยความถี่ 262 เฮิร์ตซ์และความยาวคลื่น 1.29 เมตร

ก. คลื่นนี้มีอัตราเร็วเท่าใด

ข. คลื่นนี้จะใช้เวลาเท่าใดจึงจะเคลื่อนที่ได้ระยะทาง 91.4 เมตร

ค. คาบของคลื่นนี้มีค่าเท่าใด

2. เรือลำหนึ่งจอดอยู่หนึ่งที่จุดหนึ่งบนผิวน้ำซึ่งมีคลื่นต่อเนื่องเคลื่อนที่ผ่าน ทำให้เรือเคลื่อนที่ขึ้นลงถ้าระยะระหว่างจุดสูงสุดของคลื่นที่อยู่ติดกันมีค่าเป็น 12 เมตร และคลื่นมีอัตราเร็ว 43 เมตรต่อวินาที จะใช้เวลานานเท่าใดที่เรือจะเคลื่อนที่จากจุดสูงสุดถึงจุดต่ำสุด

4.2 อัตราเร็วของคลื่นในตัวกลาง

อัตราเร็วของคลื่นมีค่าขึ้นอยู่กับชนิดของคลื่นและสมบัติของตัวกลางที่คลื่นเคลื่อนที่ผ่าน เช่น

คลื่นในเส้นเชือก ที่มีแอมพลิจูดไม่ใหญ่เกินไป คลื่นจะมีอัตราเร็วขึ้นอยู่กับขนาดของแรงตึงในเส้นเชือก และความหนาแน่นเชิงเส้นของเส้นเชือก

$$v = \sqrt{\frac{T}{\mu}}$$

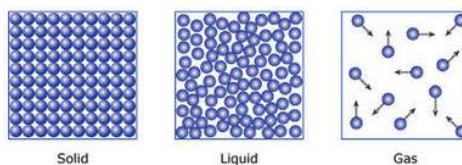
$$\mu = \frac{m}{L}$$

T คือ แรงตึงเชือก (N)

m คือ มวลของเส้นเชือก (kg)

L คือ ความยาวเชือก (เมตร)

คลื่นเสียง มีอัตราเร็วขึ้นอยู่กับความหนาแน่นกับความยืดหยุ่นของตัวกลางที่เสียงเคลื่อนที่ผ่าน โดยทั่วไปเสียงจะแผ่ผ่านของแข็งซึ่งมีความยืดหยุ่นน้อยได้เร็วกว่าแผ่ผ่านของเหลวและเร็วกว่าแผ่ผ่านแก๊สซึ่งมีความยืดหยุ่นมากกว่า

Solid

Liquid

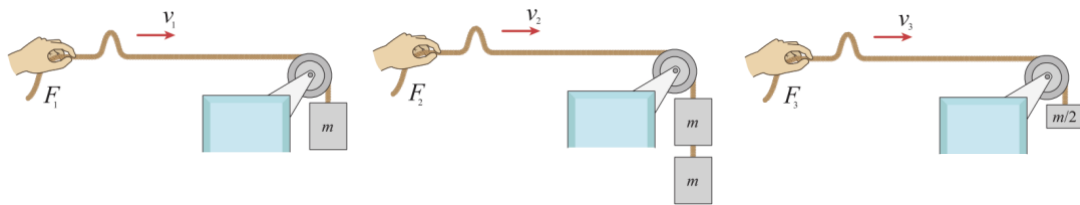
Gas

ของแข็ง > ของเหลว > แก๊ส

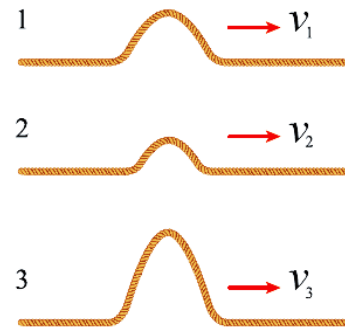
อัตราเร็วของคลื่นมีค่าคงตัวเสมอเมื่อเคลื่อนที่ในตัวกลางที่มีสมบัติเช่นเดิม **ไม่ขึ้นอยู่กับความถี่** เพราะเมื่อความถี่เพิ่มขึ้น จำนวนลูกคลื่นต่อหน่วยเวลาเพิ่มขึ้นและความยาวคลื่นก็จะมีค่าน้อยลง หากความถี่น้อยลง จำนวนลูกคลื่นต่อหน่วยเวลาลดลงทำให้ความยาวคลื่นมีค่ามากขึ้น ส่งผลให้ผลคูณระหว่างความถี่กับความยาวคลื่นมีค่าคงเดิม

แบบตรวจสอบความเข้าใจ

1. พิจารณาเชือก 3 เส้นที่เหมือนกัน ปลายด้านหนึ่งยึดติดกับตุ้มน้ำหนักที่มีมวลต่างกันผ่านรอกดังรูปปลายอีกด้านใช้มือดึงไว้ เมื่อมือที่จับเชือกไว้สับัดเชือกขึ้นลง 1 ครั้งจะเกิดคลื่นในเส้นเชือกเคลื่อนที่ไปตามเชือกจนเรียงลำดับอัตราเร็วคลื่น

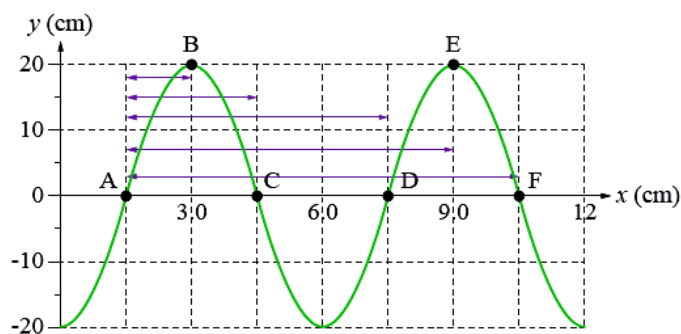

2. พิจารณาเชือกเส้นหนึ่งที่มีแรงตึงเชือกเท่ากันตลอดเส้น ถ้าเราทำให้มีคลื่นเคลื่อนที่ผ่านเชือกเส้นนี้ใน 3 ลักษณะที่ต่างกั้ดังแสดงในรูป คลื่นหมายเลขใดจะมีอัตราเร็วมากที่สุดและหมายเลขใดมีพลังงานมากที่สุด

3. สันคลื่นกับท้องคลื่นที่อยู่ติดกันมีเฟสต่างกันกี่องศา

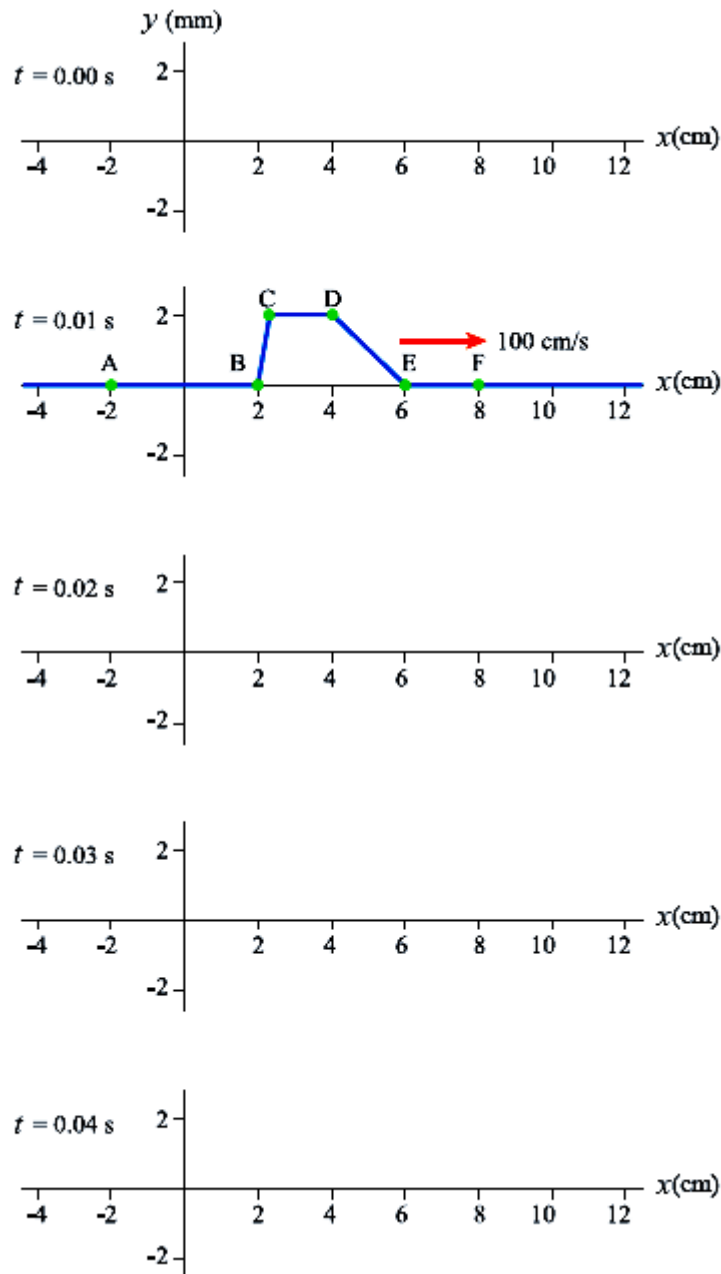
4. พิจารณาคลื่นรูปไซน์ดังภาพ จงหาว่าจุด B C D E และ F ห่างจากจุด A เป็นระยะในแนวนอนเท่ากับกี่เท่าของความยาวคลื่นนี้ และมีค่าเฟสต่างจากจุด A เท่าใด

5. คลื่นเคลื่อนในเส้นเชือกดังรูปกำลังเคลื่อนที่ไปทางขวาด้วยอัตราเร็ว 100 เซนติเมตรต่อวินาที โดยในรูปแสดงเฉพาะรูปร่างคลื่นที่เวลา $t = 0.01$ วินาทีเท่านั้น

ก. จงวาดรูปร่างคลื่นที่เวลา $t = 0.00$ วินาที, 0.02 วินาที, 0.03 วินาที และ 0.04 วินาที

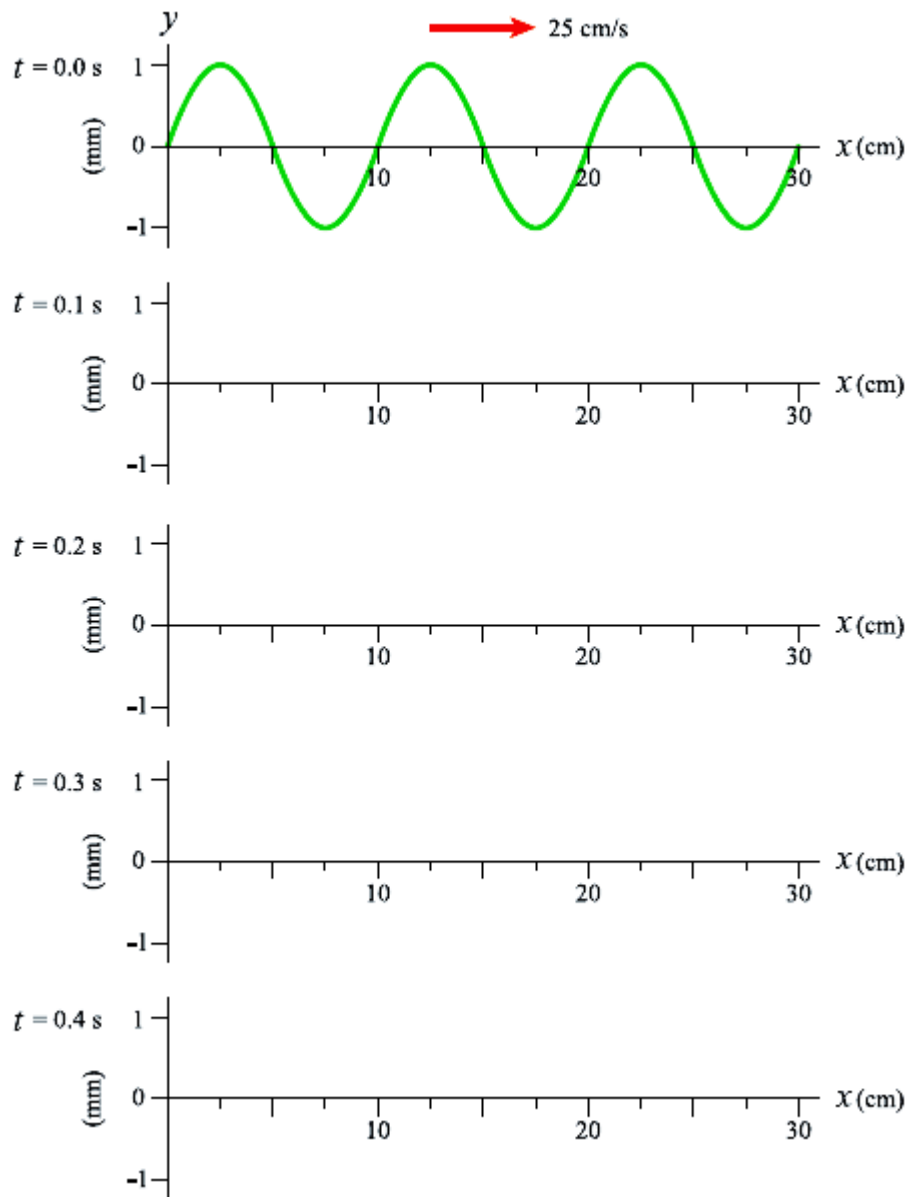
ข. คลื่นเคลื่อนที่ได้ระยะทางเท่าใดระหว่างเวลา $t = 0.01$ วินาที กับ $t = 0.03$ วินาที

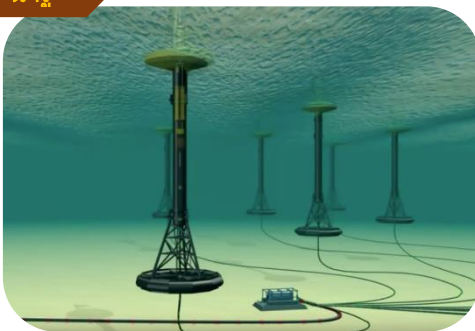
.....

.....

6. พิจารณาคลื่นรูปไซน์ดังภาพ เป็นคลื่นที่เคลื่อนที่ไปทางขวาด้วยอัตราเร็ว 25 เซนติเมตรต่อวินาที จงวาดรูปคลื่นไซน์นี้ที่เวลาอื่นๆตามที่ระบุในรูป

น่ารู้

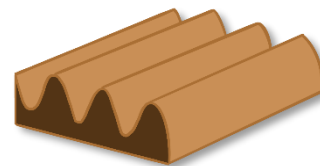
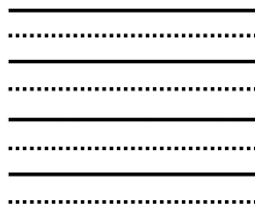
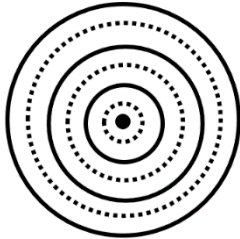
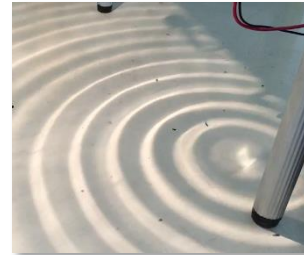
เราสามารถนำพลังงานจากคลื่นในมหาสมุทรมาเปลี่ยนเป็นพลังงานไฟฟ้าได้ โดยวางทุ่นลอยไว้ในมหาสมุทรเมื่อคลื่นเคลื่อนที่ผ่านทุ่นลอยจะทำให้ทุ่นลอยมีการเคลื่อนที่ขึ้นลงและซ้ายขวา และทำให้เครื่องกำเนิดไฟฟ้าเปลี่ยนพลังงานจลน์เป็นพลังงานไฟฟ้า โดยแต่ละทุ่นลอยจะส่งพลังงานไฟฟ้ามาเก็บไว้ที่แบตเตอรี่และมีสายไฟส่งพลังงานไฟฟ้าขึ้นฝั่ง

5. หลักการที่เกี่ยวข้องคลื่น

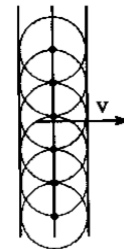
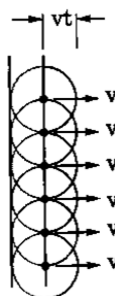
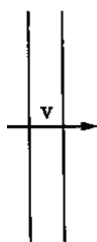
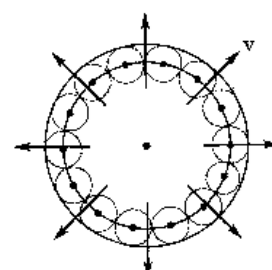
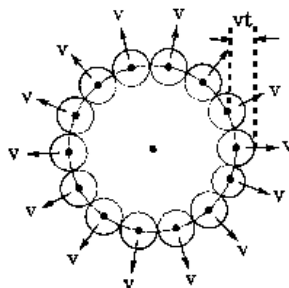
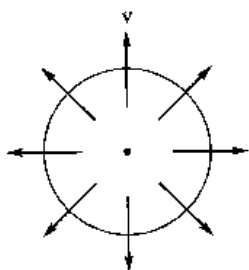
คลื่นมีหลายชนิด แต่ละชนิดมีลักษณะที่แตกต่างกัน แต่เราสามารถอธิบายปรากฏการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับคลื่นได้ด้วยหลักการเดียวกัน

ทดลองรบกวนผิวน้ำอย่างต่อเนื่องจนทำให้เกิดคลื่นรูปวงกลมดังภาพต่อไปนี้ หากเราทำการทดลองบนถาดคลื่นและฉายไฟทำให้เงาของคลื่นตกกระทบบนฉากด้านล่าง จะปรากฏเห็นเป็นวงกลมที่มีรัศมีต่างๆกันแผ่ออกมาจากจุดที่ทำการรบกวน **ทุกจุดที่อยู่บนเส้นวงกลมเดียวกัน เป็นจุดบนคลื่นที่ออกมาจากแหล่งกำเนิดคลื่นพร้อมๆกัน** นั้นหมายถึงมี..... เราเรียกเส้นโค้งนี้ว่า **หน้าคลื่น (wave-front)**

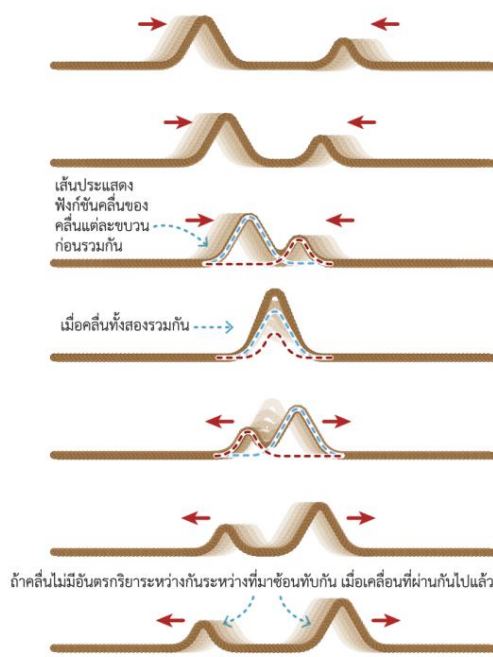
5.1 หลักการของฮอยเกนส์

หลักการของฮอยเกนส์ (Huygens's principle) กล่าวว่า แต่ละจุดบนหน้าคลื่นเป็นแหล่งกำเนิดแบบจุดที่ทำให้เกิดหน้าคลื่นรูปวงกลมใหม่ซึ่งส่งคลื่นออกไป โดยคลื่นใหม่นี้จะมีอัตราเร็วและความถี่เท่ากับคลื่นเดิมและหน้าคลื่นใหม่เกิดจากการลากเส้นสัมผัสที่เชื่อมหน้าคลื่นวงกลมด้านหน้าของแหล่งกำเนิดจุดที่เกิดคลื่น ณ เวลาเดียวกัน

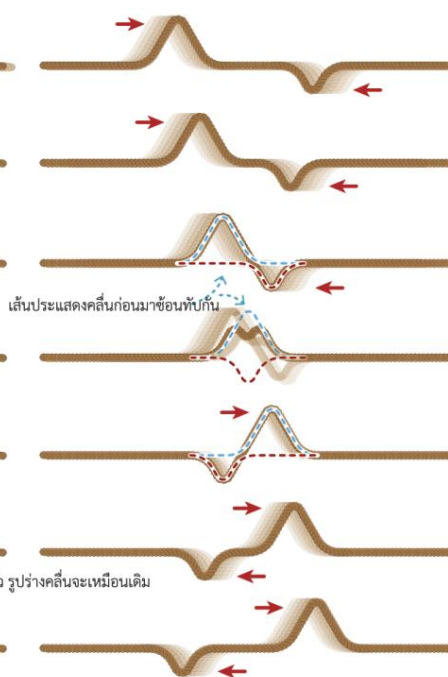

5.2 เมื่อคลื่น 2 คลื่นเคลื่อนที่มาซ้อนทับกันในตัวกลางหนึ่งๆ คลื่นรวมจะมีค่าตาม **หลักการซ้อนทับ (principle of superposition)** คือ คลื่นรวมจะมีการกระจัดของตัวกลางที่แต่ละตำแหน่ง ณ เวลาหนึ่งๆ เท่ากับ ผลบวกของการกระจัดของตัวกลางที่เกิดจากแต่ละคลื่นที่ตำแหน่งและเวลานั้นๆ ถ้าคลื่น 2 คลื่นเคลื่อนที่ในทิศตรงข้ามกันเมื่อซ้อนทับกันแล้วคลื่นแต่ละขบวนก็จะเคลื่อนที่ผ่านกันไป โดยยังคงรูปร่างและทิศทางการเคลื่อนที่ของแต่ละคลื่นไว้

การรวมกันของคลื่นดลที่มีแอมพลิจูด
ต่างกัน แบบเสริมกัน

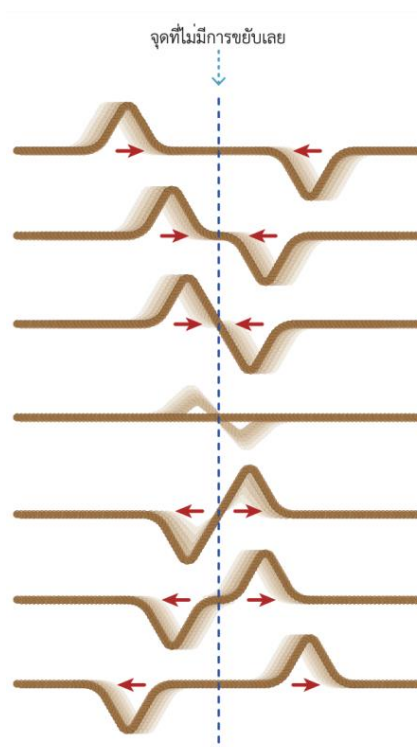

การรวมกันของคลื่นดลที่มีแอมพลิจูด
ต่างกัน แบบหักล้างกัน

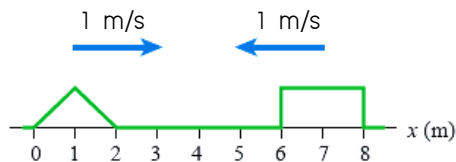
การรวมกันของคลื่นดลที่มีแอมพลิจูด
เท่ากัน แบบหักล้างกัน

ถ้าคลื่นที่มารวมกันเป็นแบบหักล้างกัน
โดยแอมพลิจูดของคลื่นทั้งสองมีค่าเท่ากัน
เราจะพบว่า มีตำแหน่งหนึ่งในตัวกลาง
ที่จะไม่มีการเคลื่อนที่หรือขยับเลย

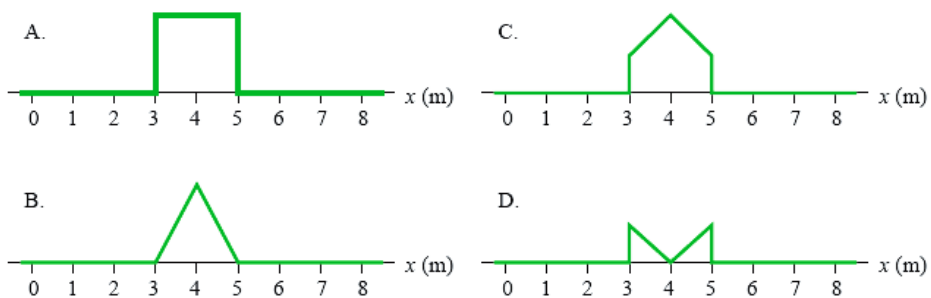

แบบตรวจสอบความเข้าใจ

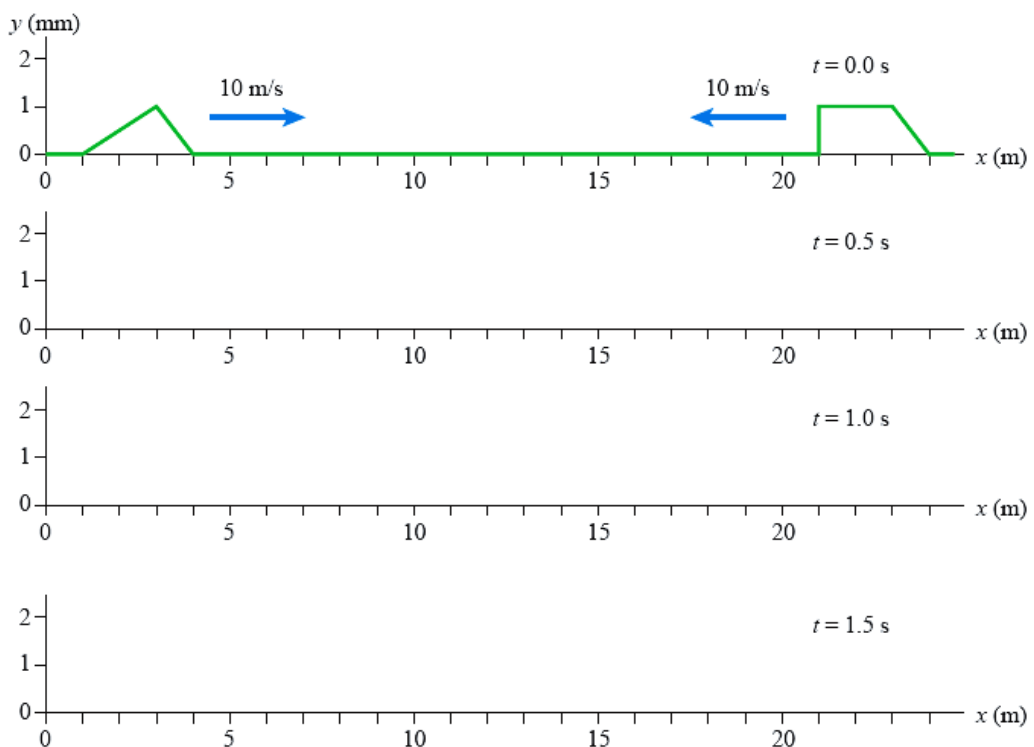
1. พิจารณาคลื่น 2 คลื่นที่เคลื่อนที่ในทิศทางตรงกันข้ามโดยทั้งคู่มีอัตราเร็วเท่ากันเท่ากับ 1.0 เมตรต่อวินาที โดยมีการกระจัดของตัวกลางที่ตำแหน่งต่างๆที่เวลาเริ่มต้นเป็นดังรูป รูปใน ตัวเลือกข้อใดแสดงการกระจัดของตัวกลางได้ถูกต้องหลังจากเวลาผ่านไปแล้ว 3.0 วินาทีจากตอนเริ่มต้น

แสดงตำแหน่งของคลื่น 2 คลื่น ณ เวลา $t = 0$ s

2. คลื่น 2 คลื่นมีรูปร่างต่างกันเคลื่อนที่เข้าหากันด้วยอัตราเร็ว 10 เมตรต่อวินาทีดังรูป จงวาดรูปร่างคลื่นรวมที่เวลาถัดมาตามที่ระบุในรูป

6. สมบัติคลื่น

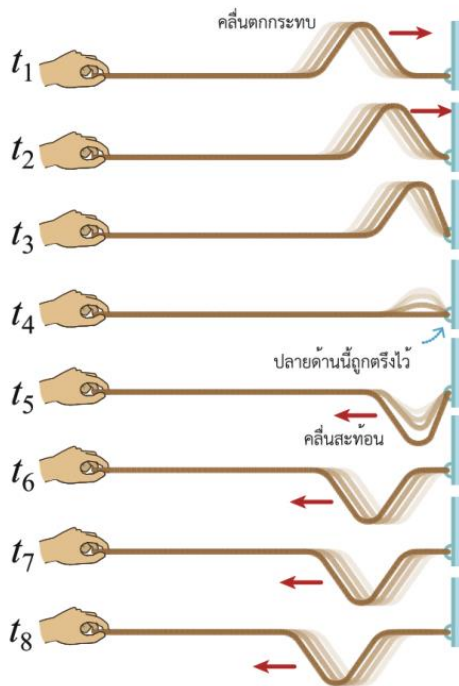
พฤติกรรมของคลื่นทำให้เกิดปรากฏการณ์ธรรมชาติมากมาย การศึกษาพฤติกรรมของคลื่นจึงทำให้เข้าใจและสามารถอธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ ได้โดยจะพบว่าคลื่นทุกชนิดจะแสดงพฤติกรรมที่เหมือนกันอยู่ 4 ประการ คือ การสะท้อน การหักเห การแทรกสอดและการเลี้ยวเบน เรียกพฤติกรรมนี้ว่า **สมบัติของคลื่น**

6.1 การสะท้อนของคลื่น

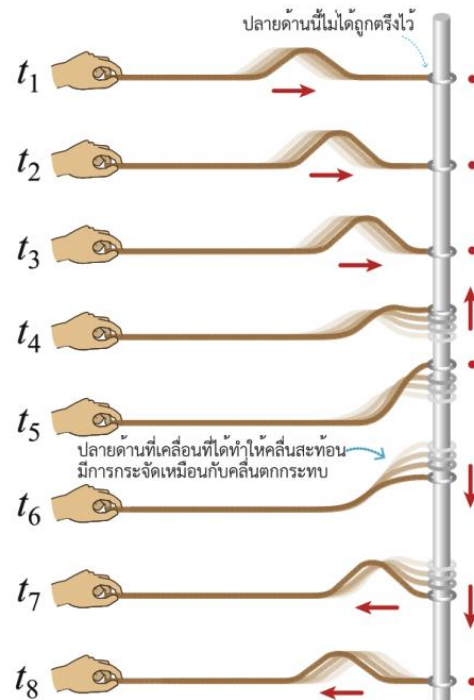
เมื่อคลื่นเคลื่อนที่ไปกระทบกับรอยต่อระหว่างตัวกลาง 2 ชนิด ในบางครั้งจะพบว่าคลื่นบางส่วนไม่สามารถเคลื่อนที่ไปยังตัวกลางที่สองได้แต่จะเคลื่อนที่ออกมาจากรอยต่อกลับมายังตัวกลางเดิม พฤติกรรมนี้เรียกว่า **การสะท้อนของคลื่น (reflection)** โดยคลื่นที่เคลื่อนที่เข้าหารอยต่อของตัวกลางเรียกว่า **คลื่นตกกระทบ (incident waves)** และคลื่นที่เคลื่อนที่กลับมายังตัวกลางเดิมเรียกว่า **คลื่นสะท้อน (reflected waves)**

การสะท้อนของคลื่นในเส้นเชือก

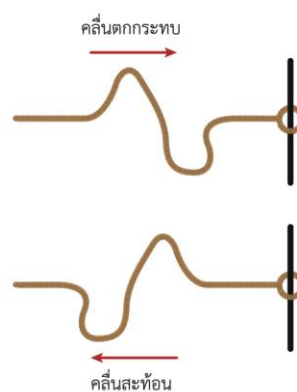
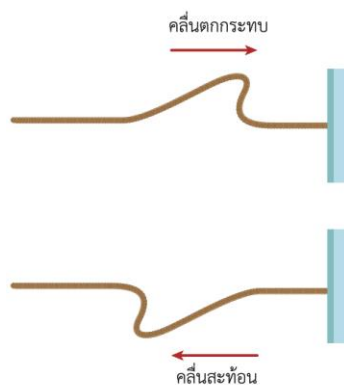
เชือกปลายตรึง

เชือกปลายอิสระ

คลื่นที่ไม่สมมาตรซ้ายขวา

การสะท้อนของคลื่นผิวน้ำ (ศึกษาผ่านกิจกรรมการทดลอง)

สรุปได้ว่า การสะท้อนของคลื่นเกิดขึ้นเมื่อคลื่นเคลื่อนที่ไปกระทบขอบเขตของตัวกลางทำให้.....
 อธิบายได้ด้วยกฎการสะท้อน คือ
 และ

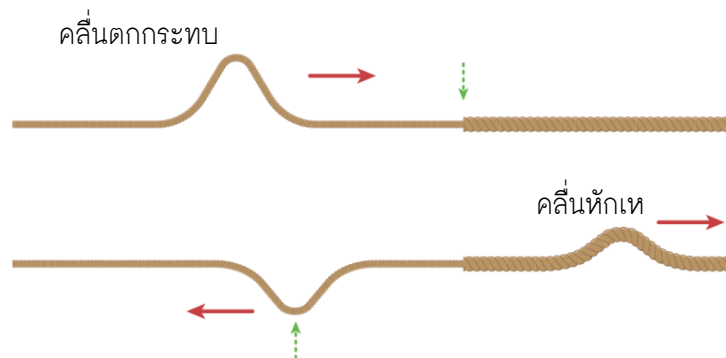
6.2 การหักเหของคลื่น

เมื่อคลื่นกระทบรอยต่อของตัวกลาง คลื่นส่วนหนึ่งสะท้อนกลับไปในตัวกลางเดิมอีกส่วนหนึ่งเคลื่อนที่ผ่านไปในอีกตัวกลางหนึ่งเรียกว่า **คลื่นหักเห (refracted waves)**

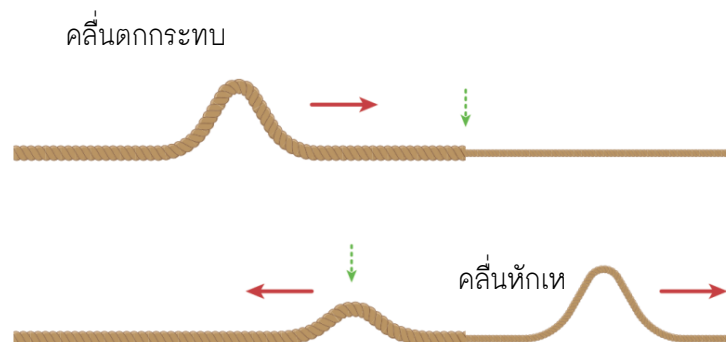
การหักเหของคลื่น (refraction) จะเกิดขึ้นเมื่อคลื่นเคลื่อนที่ผ่านรอยต่อของตัวกลางที่มีสมบัติแตกต่างกัน เช่น อุณหภูมิต่างกัน ความหนาแน่นต่างกัน น้ำตื้นลึกต่างกัน ฯลฯ เป็นผลทำให้.....เปลี่ยนแปลงไป

การหักเหของคลื่นในเส้นเชือก

กรณีที่คลื่นเคลื่อนที่จากเชือกที่มีความหนาแน่นเชิงเส้นน้อยไปยังเชือกที่มีความหนาแน่นเชิงเส้นแน่นมาก

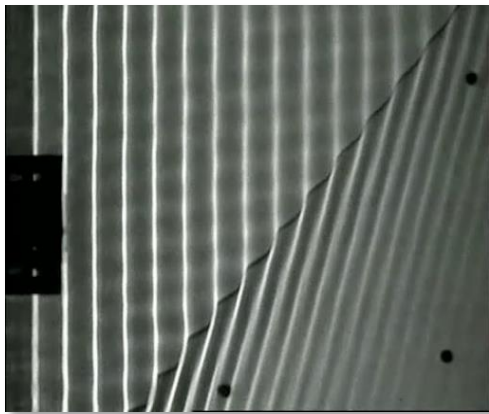
กรณีที่คลื่นเคลื่อนที่จากเชือกที่มีความหนาแน่นเชิงเส้นมากไปยังเชือกที่มีความหนาแน่นเชิงเส้นน้อย

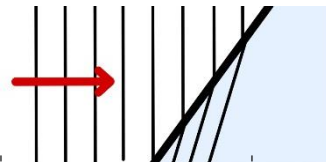
จากภาพการหักเหของคลื่นในเส้นเชือกสรุปได้ว่า

- คลื่นสะท้อนและคลื่นหักเห นั้นจะมีแอมพลิจูดเล็กกว่าคลื่นตกกระทบ โดยผลรวมของพลังงานคลื่นสะท้อนกับคลื่นหักเหจะเท่ากับพลังงานของคลื่นตกกระทบ
- คลื่นหักเหจะมีอัตราเร็วที่ต่างไปจากคลื่นตกกระทบ เพราะเคลื่อนที่ในตัวกลางที่มีสมบัติต่างกันแต่จะมีการกระจัดของตัวกลางในทิศเดียวกันกับคลื่นตกกระทบ
- คลื่นสะท้อนจะมีการกระจัดตัวกลางในทิศตรงข้ามกับคลื่นตกกระทบ (มีเฟสตรงข้ามกัน) ถ้าคลื่นเคลื่อนที่จากเชือกที่มีความหนาแน่นเชิงเส้นต่ำไปตกกระทบกับเชือกที่มีความหนาแน่นเชิงเส้นสูงกว่า
- ถ้าคลื่นเคลื่อนที่จากเชือกที่มีความหนาแน่นเชิงเส้นสูงไปตกกระทบเชือกที่มีความหนาแน่นเชิงเส้นต่ำกว่าคลื่นสะท้อนจะมีการกระจัดของตัวกลางในทิศทางเดียวกับคลื่นตกกระทบ (มีเฟสตรงกัน)

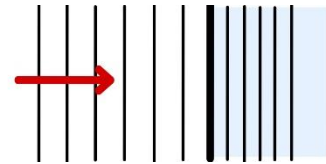
ความสัมพันธ์ระหว่างมุมตกกระทบและมุมหักเหของคลื่น

กรณีหน้าคลื่นตกกระทบไม่ขนานรอยต่อ :

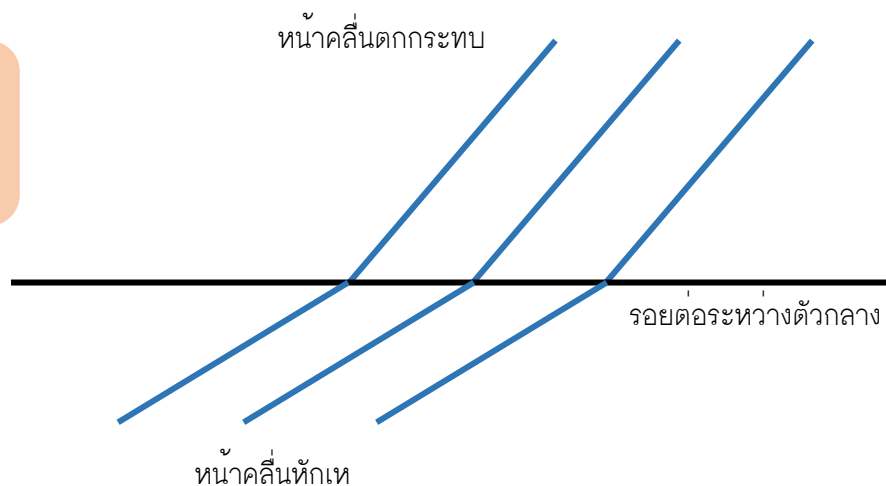

กรณีหน้าคลื่นตกกระทบขนานรอยต่อ :

เมื่อคลื่นเคลื่อนที่จากตัวกลางหนึ่งไปอีกตัวกลางหนึ่ง คลื่นตกกระทบกับคลื่นหักเหมีอัตราเร็วที่แตกต่างกัน ในกรณีของคลื่นต่อเนื่องความยาวคลื่นตกกระทบกับความยาวคลื่นหักเหมีค่าต่างกันไปด้วย เนื่องจากความถี่ของคลื่นทั้งสองมีค่าเท่ากันตามแหล่งกำเนิดของคลื่น นอกจากนี้ทิศทางการแผ่ไปของคลื่นไม่จำเป็นต้องอยู่ในแนวที่ตั้งฉากกับระนาบของรอยต่อระหว่างตัวกลางทั้งสองโดยเราสามารถหาความสัมพันธ์ระหว่างมุมตกกระทบและมุมหักเหของคลื่นได้ดังนี้

หาความสัมพันธ์ระหว่างมุมตกกระทบและมุมหักเหจากการพิจารณาภาพต่อไปนี้

สรุปเป็นกฎการหักเหได้ว่า

1. เส้นรังสีตกกระทบ เส้นรังสีหักเห รอยต่อขอบเขตของตัวกลางและเส้นแนวฉากอยู่ในระนาบเดียวกัน
2. อัตราส่วนของค่าไซน์ของมุมตกกระทบต่อค่าไซน์ของมุมหักเหสำหรับตัวกลางคู่หนึ่งจะมีค่าคงที่เสมอ

ดังสมการ

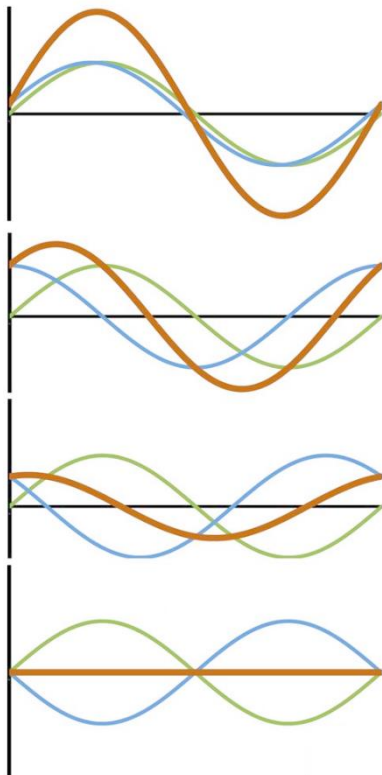

6.3 การแทรกสอดของคลื่น

เมื่อคลื่นเคลื่อนที่มาพบกัน จะเกิดการรวมกันตามหลักการซ้อนทับของคลื่น โดยเราจะพิจารณากรณีที่คลื่น 2 ขบวนมีความยาวคลื่น ความถี่และแอมพลิจูดเท่ากัน

การแทรกสอดของคลื่น (interference) เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นได้เมื่อคลื่นสองขบวนเคลื่อนที่บนตัวกลางเดียวกันมาพบกัน ทำให้เกิดคลื่นลัพธ์จากการรวมกันของคลื่นทั้งสองขณะที่เกิดการซ้อนทับกัน การแทรกสอดกันของคลื่นมี 2 แบบ คือ

- การแทรกสอดแบบเสริม (Constructive interference) จะเกิดขึ้นเมื่อคลื่นสองขบวนมีแอมพลิจูดไปในทางเดียวกันในที่นี้จะพิจารณากรณีที่เฟสตรงกัน
- การแทรกสอดแบบหักล้าง (Destructive interference) จะเกิดขึ้นเมื่อคลื่นสองขบวนมีแอมพลิจูดไปในทางตรงข้ามกันในที่นี้จะพิจารณากรณีที่เฟสตรงข้ามกัน

ณ ขณะนี้คลื่นทั้งสองขบวนมีการแทรกสอดแบบเสริมกันทำให้แอมพลิจูดรวมมีค่าสูงสุด เรียกตำแหน่งนี้ว่า **ปฏิบัพ (antinode)**

- คลื่นผลรวม
- คลื่นขบวนที่ 1 (เคลื่อนที่ไปทางขวา)
- คลื่นขบวนที่ 2 (เคลื่อนที่ไปทางซ้าย)

ณ ขณะนี้คลื่นทั้งสองขบวนมีการแทรกสอดแบบหักล้างกันทำให้แอมพลิจูดรวมมีค่าต่ำสุด เรียกตำแหน่งนี้ว่า **บัพ (node)**

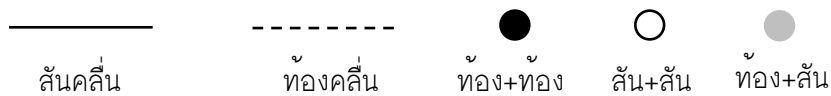
หากพิจารณาตำแหน่งที่เป็นสันคลื่นและท้องคลื่น ตำแหน่งใดบ้างที่เมื่อรวมกันแล้วจะเป็นตำแหน่งบัพหรือปฏิบัพ

การแทรกสอดของคลื่นผิวน้ำ (ศึกษาผ่านกิจกรรมการทดลอง)

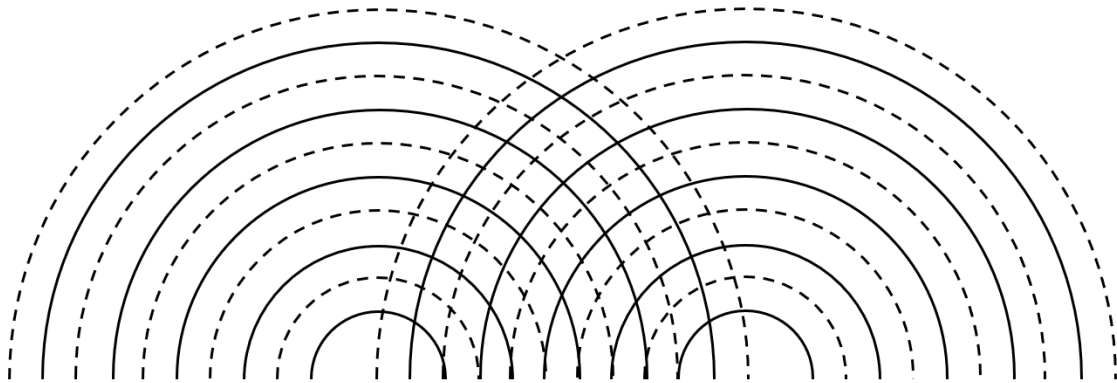
แหล่งกำเนิดสองแหล่งอยู่ในตัวกลางเดียวกันให้คลื่นต่อเนื่องที่มีแอมพลิจูด ความถี่และความยาวคลื่นเท่ากัน มีเฟสเริ่มต้นตรงกันหรือต่างกันคงที่จัดเป็น **แหล่งกำเนิดอาพันธ์ (coherent sources)** เมื่อแหล่งกำเนิดนี้แผ่คลื่นออกมา คลื่นที่เคลื่อนที่ออกมาจะเกิดการแทรกสอดกันโดยบางจุดจะเกิดการแทรกสอดแบบหักล้างกันสนิทเป็นจุดดับ ค่าการกระจัดลัพธ์ของตัวกลางที่จุดนี้จะเป็นศูนย์ และเกิดจุดที่มีการแทรกสอดแบบเสริมกันเป็นจุดปฏิบัพค่าการกระจัดลัพธ์ของตัวกลางที่จุดนี้จะมีขนาดเป็นสองเท่าของแอมพลิจูดคลื่นที่ออกมาจากแหล่งกำเนิด ส่วนตำแหน่งที่เหลือก็จะเป็นการแทรกสอดที่ไม่ได้หักล้างกันสนิทหรือเสริมกันมากที่สุด

ผลต่างระหว่างทางระหว่างจุดที่สนใจ (P) กับแหล่งกำเนิดคลื่นทั้งสอง (path difference)

กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ดังนี้

กรณีแหล่งกำเนิดอาพันธ์เฟสตรงกัน

บนตำแหน่งที่มีการแทรกสอดแบบเสริม (A)

.....

.....

.....

เมื่อ

บนตำแหน่งที่มีการแทรกสอดแบบหักล้าง (N)

.....

.....

.....

เมื่อ

กรณีแหล่งกำเนิดอาพันธ์เฟสตรงข้าม

บนตำแหน่งที่มีการแทรกสอดแบบเสริม (A)

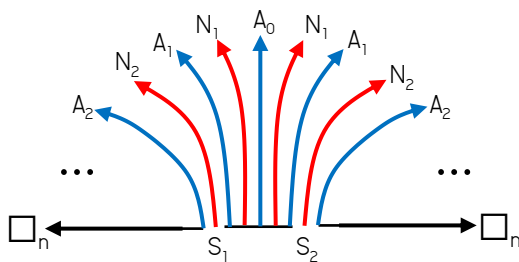
เมื่อ

บนตำแหน่งที่มีการแทรกสอดแบบหักล้าง (N)

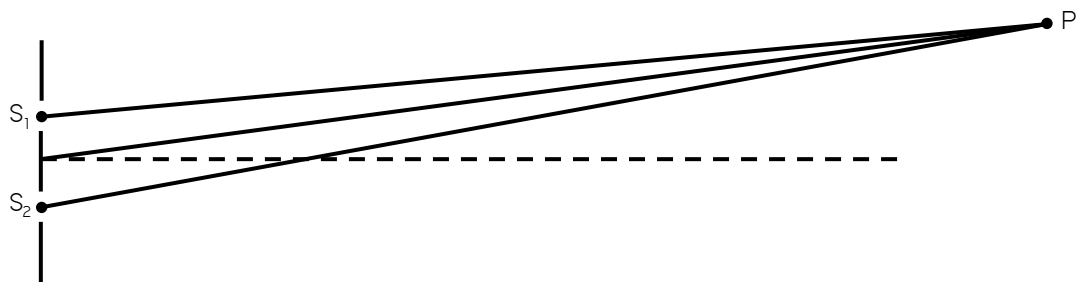
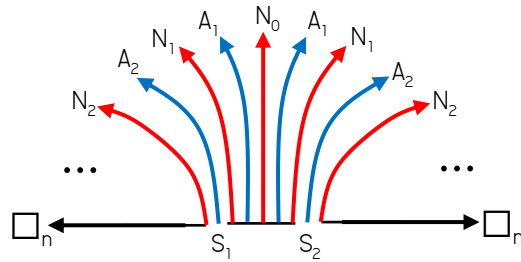
เมื่อ

สรุปแนวการแทรกสอดของคลื่นที่เกิดจากแหล่งกำเนิดอาพันธ์

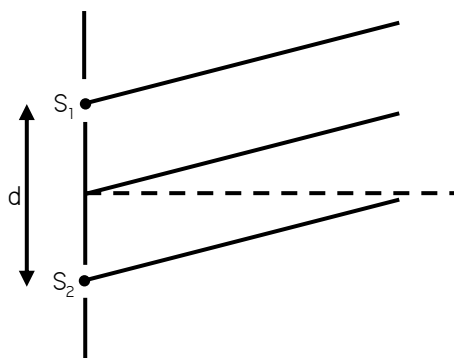
กรณีแหล่งกำเนิดอาพันธ์เฟสตรงกัน

กรณีแหล่งกำเนิดอาพันธ์เฟสตรงข้าม

ในกรณีที่ จุด P อยู่ไกลจากแหล่งกำเนิดคลื่นทั้งสองมากๆ เราจะมองว่า เส้นตรง S_1P เส้นตรง S_2P และเส้นตรงที่เป็นฉากกลาง **ขนานกัน**

พิจารณาจากภาพจะได้ว่า

.....

สรุปสมการที่เกี่ยวกับการแทรกสอดของคลื่น (โดยทั่วไปจะพบเฉพาะกรณีแหล่งกำเนิดอาพันธ์เฟสตรงกัน)

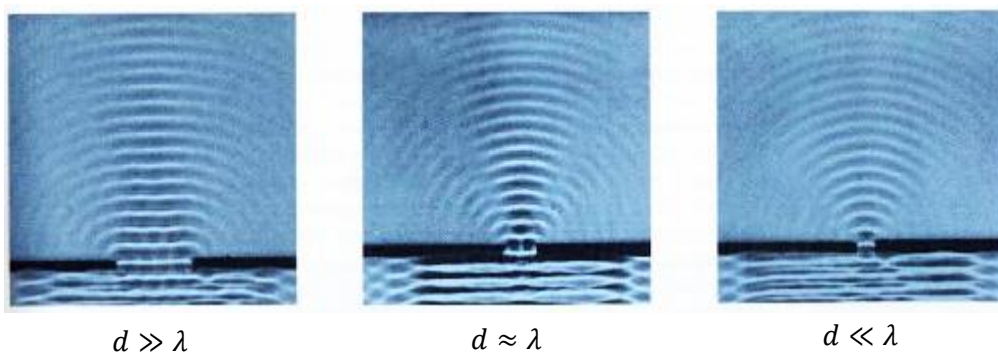
การแทรกสอดบนแนวปฏิบัติ (A)	การแทรกสอดบนแนวปฏิบัติ (N)
เมื่อ $n =$	เมื่อ $n =$

6.4 การเลี้ยวเบนของคลื่น

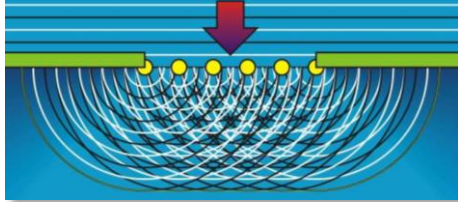
เมื่อคลื่นเคลื่อนที่มาถึงบริเวณที่มีสิ่งกีดขวาง ตรงจุดที่เป็นขอบของสิ่งกีดขวางคลื่นจะสามารถเปลี่ยนทิศทางการเคลื่อนที่ที่อ้อมขอบของสิ่งกีดขวางไปด้านหลังได้ โดยทิศทางการเคลื่อนที่จะเปลี่ยนไปและแอมพลิจูดของคลื่นที่อ้อมไปนั้นมีค่าลดน้อยลง แต่ความยาวคลื่นกับความถี่ยังคงเดิม เราเรียกปรากฏการณ์นี้ว่า **การเลี้ยวเบนของคลื่น (diffraction)**

การเลี้ยวเบนของคลื่นระนาบผ่านช่องแคบที่มีความกว้างต่างกัน 3 ค่า สังเกตว่าสำหรับช่องแคบที่มีความกว้างยิ่งน้อยหรือกว้างน้อยกว่าความยาวคลื่นมากๆ เมื่อคลื่นระนาบเคลื่อนที่ผ่านคลื่นที่ปรากฏด้านหลังจะมีลักษณะหน้าคลื่นเป็นรูปวงกลม เหมือนกับว่าช่องแคบดังกล่าวทำตัวเป็นแหล่งกำเนิดขึ้นแบบจุด

ซึ่งอธิบายปรากฏการณ์นี้สามารถได้ด้วยหลักการของฮอยเกนส์ที่ว่า "แต่ละจุดบนหน้าคลื่นเป็นแหล่งกำเนิดแบบจุดที่ทำให้เกิดหน้าคลื่นรูปวงกลมใหม่ซึ่งส่งคลื่นออกไป โดยคลื่นใหม่นี้จะมีอัตราเร็วและความถี่เท่ากับคลื่นเดิม และหน้าคลื่นใหม่เกิดจากการลากเส้นสัมผัสที่เชื่อมหน้าคลื่นวงกลมด้านหน้าของแหล่งกำเนิดจุดที่เกิดคลื่น"

Learn more

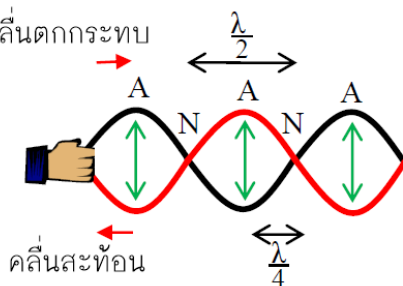
Simulation จำลองการแทรกสอด
และเลี้ยวเบนของคลื่น

น้า

ถ้านำเชือกเส้นหนึ่งมัดติดเสาให้แน่น แล้วดึงปลายอีกข้างหนึ่งให้ตึงพอสมควร จากนั้นทำการสับิดให้เกิดคลื่นต่อเนื่องพุ่งไปกระทบเสา คลื่นที่เข้ากระทบเสาสจะสะท้อนกลับออกมาจากเสานั้น คลื่นที่เข้าตกกระทบและคลื่นที่สะท้อนออกมานี้จะเกิดการแทรกสอดกัน ทำให้เชือกที่บางจุดมีการสั่นขึ้นลงอย่างแรงกว่าปกติ เรียกตำแหน่งที่สั่นสะเทือนแรงนี้ว่า **ตำแหน่งปฏิบัพ (A)** และจะมีบางตำแหน่งไม่สั่นขึ้นหรือลงเลย เราเรียกจุดนี้ว่า **ตำแหน่งบัพ (N)** และเนื่องจากจุดที่สั่นและไม่สั่นดังกล่าว จะสั่นหรือไม่สั่นอยู่ที่เดิมตลอดเวลาองเสมือนว่าอยู่นิ่ง ปรากฏการณ์นี้จึงเรียกว่า **คลื่นนิ่ง (standing wave)**

คลื่นตกกระทบ

Learn more

วิดีโอการทดลองการเกิดคลื่นนิ่ง

Standing Waves Part I: Demonstration

ควรทราบ

1. คลื่นนิ่งจะเกิดได้ก็ต่อเมื่อมีคลื่น 2 คลื่นซึ่งมีความถี่ ความยาวคลื่น แอมพลิจูด เท่ากันแต่เคลื่อนที่สวนทางกันเข้ามาแทรกสอดกันเท่านั้น

2. ตำแหน่งปฏิบัพ 2 ตำแหน่งที่อยู่ติดกันจะห่างกัน $\frac{\lambda}{2}$
3. ตำแหน่งบัพ 2 ตำแหน่งที่อยู่ติดกันจะห่างกัน $\frac{\lambda}{2}$
4. ตำแหน่งปฏิบัพและตำแหน่งบัพ 2 ตำแหน่งที่อยู่ติดกันจะห่างกัน $\frac{\lambda}{4}$
5. จำนวนตำแหน่งปฏิบัพหรือจำนวน Loop ของคลื่นนิ่งที่เกิดขึ้นหาได้จากสมการ

$$n = \frac{2L}{\lambda}$$

6. ความถี่ของคลื่นนิ่งที่เกิดขึ้นหาได้จากสมการ

$$f = \frac{nv}{2L}$$

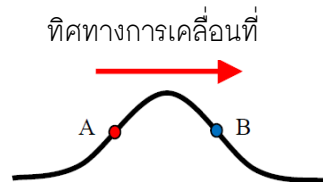
แบบฝึกหัดข้อที่ 1 การเคลื่อนที่แบบคลื่นคือการเคลื่อนที่ซึ่ง

1. พลังงานถูกถ่ายโอนไปข้างหน้าพร้อมกับการเคลื่อนที่ของอนุภาคตัวกลาง
2. พลังงานถูกถ่ายโอนไปข้างหน้า ก่อนการเคลื่อนที่ของอนุภาคตัวกลาง
3. พลังงานถูกถ่ายโอนไปข้างหน้า หลังการเคลื่อนที่ของอนุภาคตัวกลาง
4. พลังงานถูกถ่ายโอนไปข้างหน้าได้ โดยที่อนุภาคตัวกลางสั่นอยู่ที่เดิม

แบบฝึกหัดข้อที่ 2 เมื่อมีคลื่นผิวน้ำแผ่ไปถึงวัตถุที่ลอยอยู่ที่ผิวน้ำจะมีการเคลื่อนที่อย่างไร

1. อยู่นิ่งๆ เหมือนเดิม
2. กระเพื่อมขึ้นลงและอยู่กับที่เมื่อคลื่นผ่านไปแล้ว
3. เคลื่อนที่ตามคลื่น
4. ขยับไปข้างหน้าแล้วถอยหลัง

แบบฝึกหัดข้อที่ 3 คลื่นในเส้นเชือกกำลังเคลื่อนที่จากซ้ายไปขวา A และ B เป็นจุดสองจุดบนเส้นเชือก เมื่อเวลาหนึ่งรูปร่างของเส้นเชือกเป็นดังรูป ถ้าเวลาผ่านไปอีกเล็กน้อย จุด A และ B จะเคลื่อนที่อย่างไร

1. ทั้ง A และ B จะเคลื่อนที่ไปทางขวามือ
2. A ต่ำกว่าเดิม B สูงกว่าเดิม
3. A สูงกว่าเดิม B ต่ำกว่าเดิม
4. ทั้ง A และ B อยู่เท่าเดิม

แบบฝึกหัดข้อที่ 4 คลื่นตามยาวและคลื่นตามขวางต่างกันอย่างไร

1. ต่างกันที่ความยาวคลื่น
2. ต่างกันที่แอมพลิจูดของคลื่น
3. ต่างกันที่ประเภทของแหล่งกำเนิด
4. ต่างกันที่ทิศทางการสั่นของตัวกลาง

แบบฝึกหัดข้อที่ 5 คลื่นที่ต้องอาศัยตัวกลางในการเคลื่อนที่คือ

1. คลื่นกล
2. คลื่นดล
3. คลื่นตามยาว
4. คลื่นตามขวาง

แบบฝึกหัดข้อที่ 6 คลื่นในข้อใดต่อไปนี้เป็นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าทั้งหมด

1. คลื่นเสียง, คลื่นวิทยุ, คลื่นไมโครเวฟ
2. คลื่นน้ำ, คลื่นในเส้นเชือก, คลื่นดล
3. คลื่นในสปริง, คลื่นน้ำ, แสง
4. แสง, ไฟฟ้ากระแสสลับ, รังสีแกมมา

แบบฝึกหัดข้อที่ 7 ข้อใดต่อไปนี้เป็นความหมายของความยาวคลื่น

1. ระยะทางที่วัดเป็นเส้นตรงจากจุดตั้งต้นไปจนถึงจุดสุดท้ายของหนึ่งลูกคลื่น
2. ระยะระหว่างสันคลื่นที่อยู่ติดกัน
3. ระยะระหว่างท้องคลื่นที่อยู่ติดกัน
4. ถูกทุกข้อ

แบบฝึกหัดข้อที่ 8 คลื่นชนิดหนึ่งเกิดจากการสั่น 3000 รอบต่อวินาที คลื่นนี้มีความถี่และคาบเท่าไร

1. 50 Hz , 0.02 วินาที
2. 100 Hz , 0.04 วินาที
3. 150 Hz , 0.06 วินาที
4. 300 Hz , 0.08 วินาที

แบบฝึกหัดข้อที่ 9 คลื่นน้ำคลื่นหนึ่งมีความยาวคลื่น 2 เมตรเคลื่อนที่ได้ระยะทาง 40 เมตรใน 5 วินาทีจงหาความเร็วคลื่น ความถี่และเวลาที่ไซ้เคลื่อนที่ได้ 1 ลูกคลื่น

1. 8 m/s, 4 Hz, 0.25 s	2. 8 m/s, 8 Hz, 0.50 s
3. 4 m/s, 4 Hz, 0.25 s	4. 4 m/s, 8 Hz, 0.50 s

แบบฝึกหัดข้อที่ 10 แล่งกำเนิดคลื่นในคลื่นความถี่ 400 เฮิรตซ์ ความยาวคลื่น 12.5 เซนติเมตร คลื่นที่เกิดจะมีอัตราเร็วเท่าใดและในระยะเวลา 300 เมตร คลื่นนี้จะใช้เวลาเคลื่อนที่เท่าไร

1. 25 เมตร/วินาที, 3 วินาที	2. 25 เมตร/วินาที, 6 วินาที
3. 50 เมตร/วินาที, 3 วินาที	4. 50 เมตร/วินาที, 6 วินาที

แบบฝึกหัดข้อที่ 11 แล่งกำเนิดคลื่นปล่อยคลื่นมีความยาวคลื่น 5 เซนติเมตร วัดอัตราเร็วได้ 40 เมตรต่อวินาที ในเวลา 0.8 วินาที ได้จะเกิดคลื่นทั้งหมดกี่ลูกคลื่น

1. 320	2. 640	3. 800	4. 1200

แบบฝึกหัดข้อที่ 12 เมื่อสังเกตคลื่นเคลื่อนที่ไปบนผิวน้ำกระเพื่อมขึ้นลง 600 รอบใน 1 นาที และระยะระหว่างสันคลื่นที่ติดกันวัดได้ 20 เซนติเมตร จงหาว่าเมื่อสังเกตคลื่นลูกหนึ่งเคลื่อนที่ไปใน 1 นาทีจะได้ระยะทางกี่เมตร

แบบฝึกหัดข้อที่ 13 ในการทดลองเรื่องการเคลื่อนที่ของคลื่น โดยใช้ถาดน้ำกับตัวกำเนิดคลื่นซึ่งเป็นมอเตอร์ที่หมุน 4 รอบ/วินาที ถาดน้ำมีความยาวคลื่น 3 เซนติเมตร จงหาอัตราเร็วของคลื่นที่เกิดขึ้น

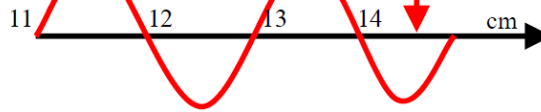
1. 8 cm/s	2. 10 cm/s	3. 12 cm/s	4. 14 cm/s

แบบฝึกหัดข้อที่ 14 ตัวกำเนิดคลื่นมีความถี่ของการสั่น 8 เฮิรตซ์ ทำให้เกิดคลื่นผิวน้ำดังแสดงในรูป

ทิศทางการเคลื่อนที่
ของคลื่นผิวน้ำ

ระดับผิวน้ำปกติ

จงหาความเร็วของคลื่นนี้ในหน่วยเซนติเมตร/วินาที

1. 20

2. 16

3. 8

4. 4

แบบฝึกหัดข้อที่ 15 นักเรียนคนหนึ่งยืนอยู่ริมฝั่งโขงสังเกตเห็นคลื่นผิวน้ำเคลื่อนกระทบฝั่งมีระยะทางระหว่างสันคลื่นที่อยู่ติดกัน 10 เซนติเมตรและคลื่นมีอัตราเร็ว 5 เซนติเมตร/วินาที อยากทราบว่า คลื่นขบวนนี้จะเคลื่อนกระทบฝั่งนาที่ละกี่ลูก

แบบฝึกหัดข้อที่ 16 การทดลองโดยใช้ภาดคลื่นที่มีน้ำลึกสม่ำเสมอ วัดระยะทางระหว่างสันคลื่น 5 สันที่อยู่ติดกันได้ระยะทาง 10 เซนติเมตร ถ้าคลื่นผิวน้ำมีอัตราเร็ว 20 เซนติเมตรต่อวินาที จงหาความถี่ของคลื่น

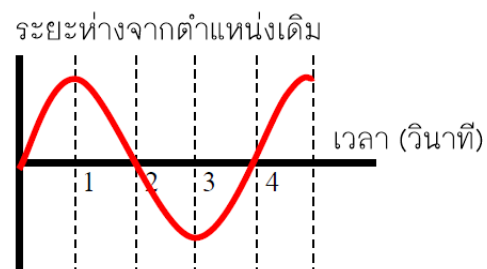
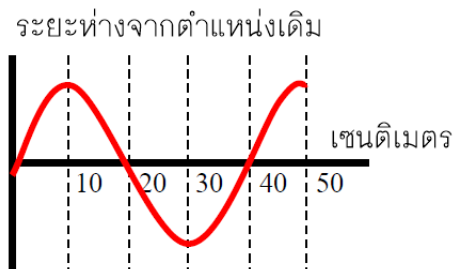
1. 2 Hz

2. 4 Hz

3. 8 Hz

4. 16 Hz

แบบฝึกหัดข้อที่ 17 คลื่นต่อเนื่องในเส้นเชือกกำลังเคลื่อนที่ไปทางขวา เมื่อเวลา $t = 0$ กราฟระหว่างการกระจัดของอนุภาคบนเส้นเชือกกับระยะทางที่คลื่นเคลื่อนที่ได้ เป็นดังรูปซ้าย ถ้าเขียนกราฟระหว่างการกระจัดของอนุภาคบนเส้นเชือกกับเวลา จะได้กราฟดังรูปขวา อัตราเร็วของคลื่น ในเส้นเชือกเป็นเท่าใด

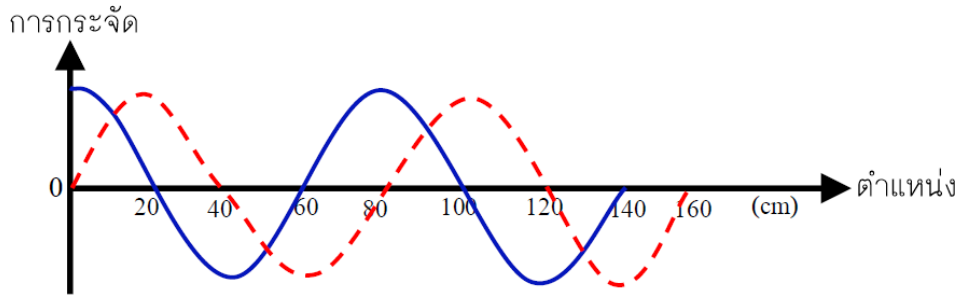
1. 0.1 m/s

2. 0.2 m/s

3. 0.3 m/s

4. 0.4 m/s

แบบฝึกหัดข้อที่ 18 จากรูปคลื่นขบวนหนึ่ง เมื่อเวลา $t = 0$ แสดงด้วยเส้นทึบและเมื่อเวลาผ่านไป $t = 0.2$ วินาที แสดงด้วยเส้นประ จงหาความเร็วของคลื่นในหน่วยเมตร/วินาที

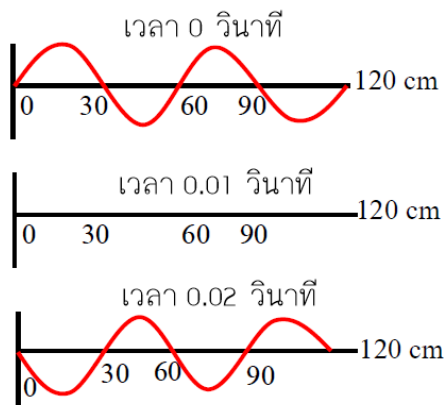
1. 0.2

2. 0.5

3. 1.0

4. 1.5

แบบฝึกหัดข้อที่ 19 คลื่นนิ่งในเส้นเชือกที่เวลาต่างๆ 3 เวลาดังรูป จงหาความเร็วของคลื่นในเชือกนี้

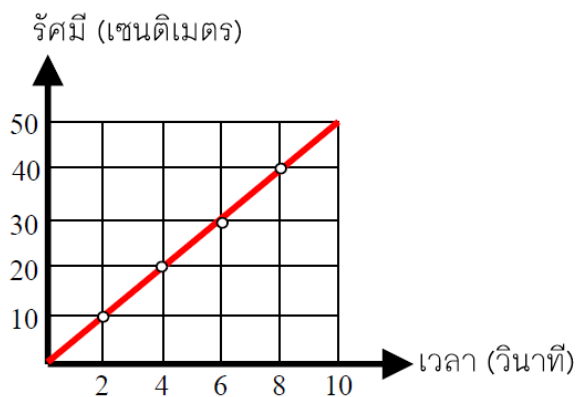
1. 15 เมตร/วินาที

2. 30 เมตร/วินาที

3. 60 เมตร/วินาที

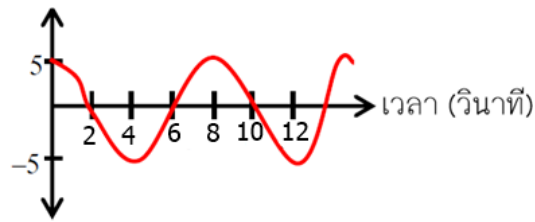
4. 120 เมตร/วินาที

แบบฝึกหัดข้อที่ 20 ในการสังเกตของนักเรียนกลุ่มหนึ่งพบว่า เมื่อทำให้เกิดคลื่นดลวงกลมขึ้นในถาดคลื่นรัศมีของคลื่นดลวงกลมที่เวลาต่างๆ เป็นไปตามกราฟ ถามว่านักเรียนกลุ่มนี้ทำให้เกิดคลื่นต่อเนื่องขึ้นในถาดคลื่นนี้ด้วยความถี่ 10 เฮิรตซ์ ยอดคลื่น 2 ยอด ที่อยู่ใกล้กันมากที่สุดจะอยู่ห่างกันกี่เซนติเมตร

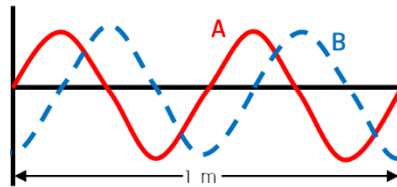
แบบฝึกหัดข้อที่ 21 คลื่นขบวนหนึ่งมีรูปร่างดังกราฟ ข้อใดถูกต้องทั้งหมด

การกระจัด (เซนติเมตร)

1. มุมเฟสเริ่มต้น 0 องศา แอมพลิจูด 10 เซนติเมตร คาบ 10 วินาที ความถี่ 0.1 เฮิรตซ์
2. มุมเฟสเริ่มต้น 0 องศา แอมพลิจูด 5 เซนติเมตร คาบ 8 วินาที ความถี่ 0.125 เฮิรตซ์
3. มุมเฟสเริ่มต้น 90 องศา แอมพลิจูด 5 เซนติเมตร คาบ 8 วินาที ความถี่ 0.125 เฮิรตซ์
4. มุมเฟสเริ่มต้น 90 องศา แอมพลิจูด 10 เซนติเมตร คาบ 10 วินาที ความถี่ 0.1 เฮิรตซ์

แบบฝึกหัดข้อที่ 22 คลื่นสองขบวนมีลักษณะดังรูป ข้อใดที่ถูกต้อง

1. คลื่น A มีความยาวคลื่น 0.5 เมตร , คลื่น A และ B มีเฟสต่างกัน 90°
2. คลื่น A มีความยาวคลื่น 0.25 เมตร , คลื่น A และ B มีเฟสต่างกัน 90°
3. คลื่น A มีความยาวคลื่น 0.5 เมตร , คลื่น A และ B มีเฟสต่างกัน 45°
4. คลื่น A มีความยาวคลื่น 0.25 เมตร , คลื่น A และ B มีเฟสต่างกัน 45°

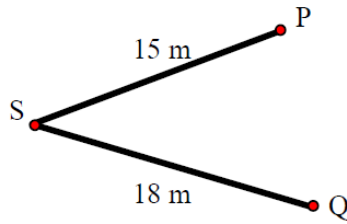
แบบฝึกหัดข้อที่ 23 คลื่นความถี่ 500 เฮิรตซ์มีความเร็ว 300 เมตร/วินาทีจุด 2 จุดซึ่งอยู่ห่างกัน 0.06 เมตร จะมีเฟสต่างกันเท่าใด

1. 30°
2. 36°
3. 42°
4. 45°

แบบฝึกหัดข้อที่ 24 คลื่นขบวนหนึ่งมีความถี่ 150 เฮิรตซ์ มีความเร็ว 300 เมตร/วินาที จุดสองจุดบนคลื่นที่มีเฟสต่างกัน 90 องศา จะอยู่ห่างกันกี่เมตร

1. 0.2
2. 0.5
3. 0.06
4. 1.5

แบบฝึกหัดข้อที่ 25 จากรูป S เป็นแหล่งกำเนิดคลื่นความถี่ 100 เฮิรตซ์ จุด P และ Q อยู่ห่างจาก S เป็นระยะ 15 เมตร และ 18 เมตร ตามลำดับ ถ้าคลื่นที่มาถึงจุด P และ Q มีเฟสต่างกัน $\frac{3\pi}{2}$ เรเดียน จงหาอัตราเร็วของคลื่นในหน่วยเมตร/วินาที

1. 400

2. 500

3. 600

4. 700

แบบฝึกหัดข้อที่ 26 คลื่นขบวนหนึ่งมีความยาวคลื่น 0.5 เมตร จุด 2 จุด บนคลื่นที่ห่างกัน 0.2 เมตรจะมีเฟสต่างกันกี่องศา

1. 144° 2. 360° 3. 155° 4. 123°

แบบฝึกหัดข้อที่ 27 เชือกเส้นหนึ่งซึ่งตึงโดยปลายข้างหนึ่งตรึงอยู่กับที่ อีกปลายหนึ่งติดอยู่กับเครื่องสั่นสะเทือน ณ ที่จุดหนึ่งบนเชือกที่เฟสเปลี่ยนไป 240 องศา ทุกๆ ช่วง 3 วินาที จงหาว่าเครื่องสั่นสะเทือนนี้มีความถี่ในการสั่นเท่าไร (ในหน่วยเฮิรตซ์)

1. 0.11

2. 0.22

3. 0.33

4. 0.44

แบบฝึกหัดข้อที่ 28 คลื่นผิวน้ำ มีอัตราเร็ว 20 เซนติเมตร/วินาที กระจายออกจากแหล่งกำเนิดคลื่นซึ่งมีความถี่ 5 เฮิรตซ์ การกระเพื่อมของผิวน้ำที่อยู่ห่างจากแหล่งกำเนิด 30 เซนติเมตรและ 48 เซนติเมตร จะมีเฟสต่างกันกี่องศา

1. 30° 2. 60° 3. 90° 4. 180°

แบบฝึกหัดข้อที่ 29 คลื่นน้ำความถี่ 2 เฮิรตซ์ แอมพลิจูด 10 เซนติเมตร จะมีการกระจัดตามแนวแกน Y เท่าใด ณ. จุดเวลา $\frac{3}{8}$ วินาทีจากจุดเริ่มต้นและให้เฟสเริ่มต้นเป็น 0 องศา

1. สูงขึ้นไป 15 เซนติเมตร
2. ลึกลงไป 10 เซนติเมตร
3. ลึกลงไป 15 เซนติเมตร
4. สูงขึ้นไป 10 เซนติเมตร

แบบฝึกหัดข้อที่ 30 เชือกเส้นหนึ่งมีปลายข้างหนึ่งผูกแน่นติดกับเสา เมื่อสร้างคลื่นคลจากปลายอีกข้างหนึ่งเขามาตกกระทบจะเกิดคลื่นสะท้อนขึ้น คลื่นสะท้อนนี้มีเฟสเปลี่ยนไปกี่องศา

1. 90
2. 180
3. 270
4. 360

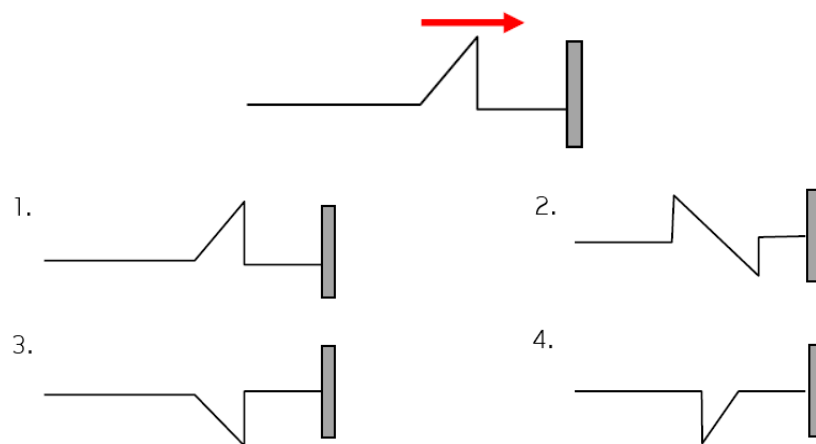
แบบฝึกหัดข้อที่ 31 คลื่นสะท้อนจะไม่เปลี่ยนเฟสเมื่อ

1. คลื่นตกกระทบตั้งฉากกับตำแหน่งสะท้อน
2. ตำแหน่งสะท้อนคลื่นคงที่
3. ตำแหน่งสะท้อนคลื่นไม่คงที่
4. มุมตกกระทบโตกว่ามุมสะท้อน

แบบฝึกหัดข้อที่ 32 คลื่นน้ำหนาตรงเคลื่อนที่เข้ากระทบผิวสะท้อนราบเรียบจะเกิดการสะท้อนขึ้น คลื่นน้ำที่สะท้อนออกมามีเฟสเปลี่ยนไปกี่องศา

1. 0
2. 90
3. 180
4. 270

แบบฝึกหัดข้อที่ 33 จากรูปแสดงคลื่นตกกระทบในเส้นเชือก ซึ่งปลายข้างหนึ่งของเชือกผูกติดอยู่กับกำแพง เมื่อคลื่นตกกระทบกับกำแพงแล้วจะเกิดคลื่นสะท้อนขึ้น ข้อใดต่อไปนี้แสดงถึงคลื่นสะท้อน

แบบฝึกหัดข้อที่ 34 เมื่อคลื่นเคลื่อนที่จากโลหะเข้าไปในน้ำ ข้อใดถูกต้อง

1. ความเร็วคลื่นคงเดิม
2. ความยาวคลื่นคงเดิม
3. แอมพลิจูดคลื่นคงเดิม
4. ความถี่คลื่นคงเดิม

แบบฝึกหัดข้อที่ 35 ข้อความใดถูกต้องเกี่ยวกับคลื่นน้ำ

1. คลื่นน้ำตื้นอัตราเร็วคลื่นมากกว่าคลื่นน้ำลึก
2. คลื่นน้ำตื้นอัตราเร็วคลื่นเท่ากับคลื่นน้ำลึก
3. คลื่นน้ำตื้นอัตราเร็วคลื่นน้อยกว่าอัตราเร็วคลื่นในน้ำลึก
4. ความยาวคลื่นในน้ำตื้นมากกว่าความยาวคลื่นในน้ำลึก

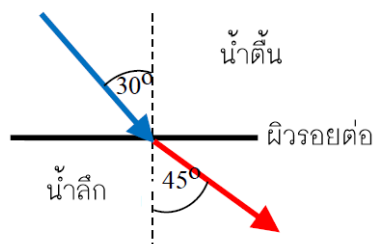
แบบฝึกหัดข้อที่ 36 คลื่นเคลื่อนที่จากตัวกลาง x ไปยังตัวกลาง y ถ้าความเร็วคลื่นในตัวกลาง x เป็น 8 เมตร/วินาที และความยาวคลื่นมีขนาดเท่ากับ 4 เมตร เมื่อผ่านเข้าไปในตัวกลาง y ความเร็ว คลื่นเปลี่ยนเป็น 10 เมตร/วินาที ความยาวคลื่นในตัวกลาง y จะมีค่าเป็นกี่เมตร

1. 3 2. 5 3. 6 4. 8

แบบฝึกหัดข้อที่ 37 ถ้าคลื่นน้ำเคลื่อนที่ผ่านจากเขตนํ้าลึกไปยังเขตนํ้าตื้นแล้วทำให้ความยาวคลื่นลดลงครึ่งหนึ่ง จงหาอัตราส่วนของอัตราเร็วของคลื่นในนํ้าลึกกับอัตราเร็วของคลื่นในนํ้าตื้น

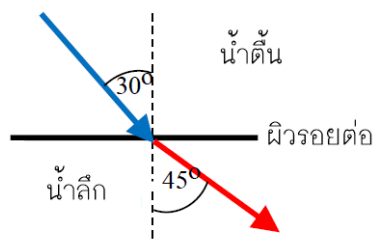
1. 0.5 2. 1.0 3. 2.0 4. 4.0

แบบฝึกหัดข้อที่ 38 คลื่นน้ำเคลื่อนที่จากนํ้าตื้นไปยังนํ้าลึก ถ้ามุมตกกระทบและมุมหักเหเท่ากับ 30° และ 45° ตามลำดับและความเร็วคลื่นในนํ้าตื้นเท่ากับ 10 เซนติเมตร/วินาที จงหาความเร็วคลื่นในนํ้าลึก

1. 2 เซนติเมตร/วินาที 2. $\sqrt{2}$ เซนติเมตร/วินาที
3. 10 เซนติเมตร/วินาที 4. $10\sqrt{2}$ เซนติเมตร/วินาที

แบบฝึกหัดข้อที่ 39 คลื่นน้ำเคลื่อนที่จากนํ้าตื้นไปยังนํ้าลึก ถ้ามุมตกกระทบและมุมหักเหเท่ากับ 30° และ 45° ตามลำดับและความเร็วคลื่นในนํ้าตื้นเท่ากับ 5 เซนติเมตร/วินาที จงหาความเร็วคลื่นในนํ้าลึก

1. 2.8 เซนติเมตร/วินาที 2. 5.0 เซนติเมตร/วินาที
3. 7.0 เซนติเมตร/วินาที 4. 15.0 เซนติเมตร/วินาที

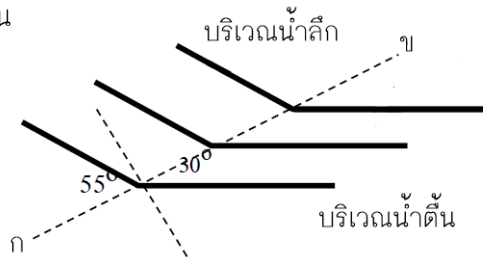
แบบฝึกหัดข้อที่ 40 อัตราเร็วของคลื่นจะเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ อย่างไร เมื่อความถี่เพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าและผ่านตัวกลางเดิม

แบบฝึกหัดข้อที่ 41 เชือกเส้นใหญ่มีมวลต่อหนึ่งหน่วยความยาวมากกว่าเชือกเส้นเล็ก เมื่อนำมาต่อกันให้คลื่นผ่านจากเชือกเส้นใหญ่เข้าสู่เชือกเส้นเล็ก อัตราเร็ว ความถี่ และความยาวคลื่น เปลี่ยนแปลงหรือไม่ อย่างไร

แบบฝึกหัดข้อที่ 42 แสงเคลื่อนที่จากอากาศสู่ผิวน้ำทำ มุม 37° กับผิวน้ำ จงหาค่าของมุมหักเหที่เกิดขึ้นในน้ำว่ามีค่ากี่องศา กำหนดดรรชนีหักเหของน้ำ เทียบกับอากาศเท่ากับ $\frac{4}{3}$

1. 0
2. 37
3. 1.82
4. 150

แบบฝึกหัดข้อที่ 43 จากรูปแสดงหน้าคลื่นตกกระทบและหน้าคลื่นหักเหของคลื่นผิวน้ำที่เคลื่อนที่จากน้ำลึกไปยังเขตน้ำตื้นเมื่อ ก ข คือเส้นรอยต่อระหว่างน้ำลึกและน้ำตื้น จงหาอัตราส่วนความเร็วของคลื่นในน้ำลึกต่อความเร็วของคลื่นในน้ำตื้น

1. $\sin 60^\circ / \sin 35^\circ$
2. $\sin 35^\circ / \sin 60^\circ$
3. $\sin 55^\circ / \sin 30^\circ$
4. $\sin 30^\circ / \sin 55^\circ$

แบบฝึกหัดข้อที่ 44 คลื่นรวมซึ่งเกิดจากการแทรกสอดของคลื่นสองขบวนที่มีแอมพลิจูดความถี่ ความยาวคลื่น และเฟสเท่ากัน ที่จุดที่อยู่บนแนวปฏิบัพ จะมีลักษณะดังนี้

1. แอมพลิจูดและความถี่เป็นสองเท่าของคลื่นเดิม
2. แอมพลิจูดเท่าเดิมแต่มีความถี่เพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า
3. ความถี่เท่าเดิมแต่มีแอมพลิจูดเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า
4. ความถี่เท่าเดิมแต่มีแอมพลิจูดเป็นศูนย์

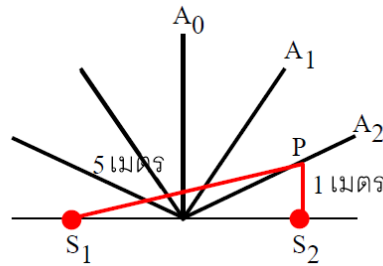
แบบฝึกหัดข้อที่ 45 เมื่อคลื่นสองคลื่นเคลื่อนที่มารวมกันแล้ว เกิดการแทรกสอดแบบหักล้างกันแสดงว่า

1. ผลต่างทางเดินของคลื่นทั้งสองเป็นจำนวนเต็มของความยาวคลื่น
2. ผลต่างมุมเฟสของคลื่นทั้งสองเท่ากับ 0 องศา
3. ผลต่างของมุมเฟสของคลื่นทั้งสองเท่ากับ 180 องศา
4. ผลต่างของมุมเฟสของคลื่นทั้งสองเท่ากับ 360 องศา

แบบฝึกหัดข้อที่ 46 คลื่นชนิดหนึ่งเมื่อเกิดการแทรกสอดจะเกิดแนวดังรูป

ก. คลื่นนี้มีความยาวคลื่นเท่าใด

ข. ถ้าคลื่นนี้มีความถี่ 100 เฮิรตซ์ จะมีความเร็วเท่าใด

1. ก. 2 เมตร ข. 250 เมตร/วินาที

2. ก. 2 เมตร ข. 200 เมตร/วินาที

3. ก. 4 เมตร ข. 250 เมตร/วินาที

4. ก. 4 เมตร ข. 200 เมตร/วินาที

แบบฝึกหัดข้อที่ 47 คลื่นชนิดหนึ่งเมื่อเกิดการแทรกสอดแนวปฏิบัติที่ 2 เอียงทำมุมจากแนวกลาง 30° หากแหล่งกำเนิดคลื่นทั้งสองอยู่ห่างกัน 8 เมตร

ก. ความยาวคลื่นนี้มีค่าเท่าใด

ข. หากคลื่นนี้มีความเร็ว 300 เมตร/วินาที จะมีความถี่เท่าใด

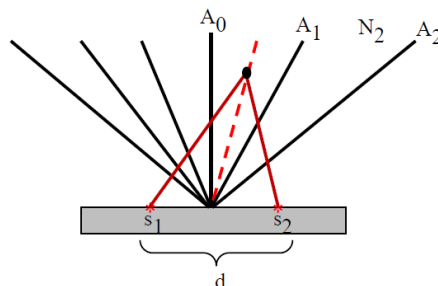
1. ก. 2 เมตร , ข. 150 Hz

2. ก. 2 เมตร , ข. 300 Hz

3. ก. 7 เมตร , ข. 300 Hz

4. ก. 7 เมตร , ข. 150 Hz

แบบฝึกหัดข้อที่ 48 จากรูป แสดงภาพการแทรกสอดของคลื่นผิวน้ำที่เกิดจากแหล่งกำเนิดอาพันธ์ S_1 และ S_2 มี P เป็นจุดบนเส้นบัพ ถ้า S_1P เท่ากับ 10 เซนติเมตร และ S_2P เท่ากับ 7 เซนติเมตร ถ้าอัตราเร็วของคลื่นทั้งสองเท่ากับ 30 เซนติเมตรต่อวินาที แหล่งกำเนิดทั้งสองมีความถี่เท่าใด

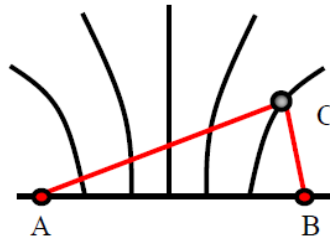
1. 3 Hz

2. 8 Hz

3. 5 Hz

4. 7.5 Hz

แบบฝึกหัดข้อที่ 49 แหล่งกำเนิดคลื่นน้ำสร้างคลื่นน้ำที่สองตำแหน่ง A และ B มีความยาวคลื่น 1.5 เซนติเมตร และได้แนวของเส้นปฏิบัติดังแสดงในรูป อยากทราบว่า AC และ BC มีความยาวต่างกันเท่าใด

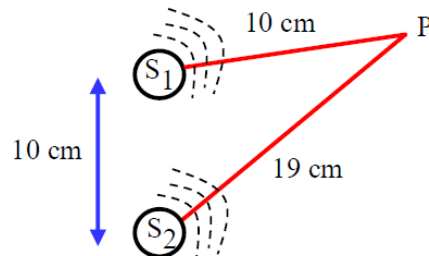
1. 1.5 cm

2. 3 cm

3. 4.5 cm

4. 6 cm

แบบฝึกหัดข้อที่ 50 แหล่งกำเนิดคลื่นน้ำอาพันธ์ให้หน้าคลื่นวงกลมสองแหล่งอยู่ห่างกัน 10 เซนติเมตร มีความยาวคลื่น 2 เซนติเมตร ที่ตำแหน่งหนึ่งห่างจากแหล่งกำเนิดคลื่นทั้งสองเป็นระยะ 10 เซนติเมตร และ 19 เซนติเมตร ตามลำดับจะอยู่บนแนวบัพหรือปฏิบัพที่เท่าใดนับจากแนวกลาง

1. ปฏิบัพที่ 4

2. บัพที่ 4

3. ปฏิบัพที่ 5

4. บัพที่ 5

แบบฝึกหัดข้อที่ 51 แหล่งกำเนิดคลื่นวงกลมสองแหล่งห่างกัน 6 เซนติเมตร สร้างคลื่นที่มีความถี่เท่ากันและมีความยาวคลื่นเป็น 3 เซนติเมตร ตำแหน่งที่จะเกิดการแทรกสอดเป็นจุดบัพนั้นคือตำแหน่งที่ห่างจากแหล่งกำเนิดทั้งสองเป็นระยะเท่าใด

1. 10 และ 20.5 เซนติเมตร

2. 12 และ 15 เซนติเมตร

3. 16 และ 23 เซนติเมตร

4. 20.5 และ 29.5 เซนติเมตร

แบบฝึกหัดข้อที่ 52 ถ้า S_1 และ S_2 เป็นแหล่งกำเนิดคลื่น ซึ่งมีความถี่เท่ากันและเฟสตรงกันอยู่ห่าง 8.0 เซนติเมตร ถ้าความยาวคลื่นเท่ากับ 4.0 เซนติเมตร จะเกิดจุดบัพกี่จุดบนเส้นตรง S_1S_2

1. 0.1

2. 2

3. 3

4. 4

แบบฝึกหัดข้อที่ 53 S_1 , S_2 เป็นแหล่งกำเนิดคลื่นน้ำอยู่ห่างกัน 16 เซนติเมตร ให้คลื่นเฟสตรงกัน มีความถี่และแอมพลิจูดเท่ากัน ความยาวคลื่น 4 เซนติเมตร จาก S_1 ถึง S_2 จะมีแนวปฏิบัติกี่แนว

1. 4 แนว 2. 5 แนว 3. 8 แนว 4. 9 แนว

แบบฝึกหัดข้อที่ 54 หลักของฮอยเกนส์ใช้อธิบายปรากฏการณ์ใด

1. การเลี้ยวเบน 2. การแทรกสอด 3. การเปลี่ยนเฟส 4. การหักเห

แบบฝึกหัดข้อที่ 55 คุณสมบัติหรือปรากฏการณ์ ข้อใดที่ใช้อธิบายการเกิดคลื่นนิ่ง

1. การแทรกสอด 2. การรวมกันได้ของคลื่น
3. แหล่งกำเนิดอาพันธ์ 4. ถูกทั้ง 1, 2 และ 3

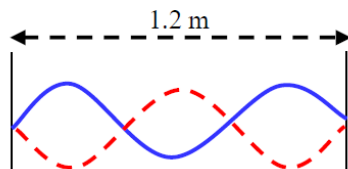
แบบฝึกหัดข้อที่ 56 ในการทดลองคลื่นนิ่งบนเส้นเชือก ถ้าความถี่ของคลื่นนิ่งเป็น 475 เฮิรตซ์ และอัตราเร็วของคลื่นในเส้นเชือกเท่ากับ 380 เมตรต่อวินาที ตำแหน่งบัพสองตำแหน่งที่อยู่ติดกันจะห่างกันเท่าใด

1. 0.4 2. 2.0 3. 3.5 4. 4.2

แบบฝึกหัดข้อที่ 57 คลื่นนิ่งเป็นคลื่นที่เกิดจากการแทรกสอดกันของคลื่นสองขบวนที่เหมือนกันทุกประการแต่เคลื่อนที่สวนทางกัน ถ้าคลื่นนิ่งที่เกิดขึ้น มีตำแหน่งบัพและปฏิบัพอยู่ห่างกัน 1.0 เมตร คลื่นที่มาแทรกสอดกันนี้จะต้องมีความยาวคลื่นกี่เมตร

1. 1.0 2. 2.0 3. 3.0 4. 4.0

แบบฝึกหัดข้อที่ 58 จากรูปเป็นคลื่นนิ่งในเส้นเชือกที่มีปลายทั้งสองยึดแน่นไว้ ถ้าเส้นเชือกยาว 1.2 เมตร และความเร็วคลื่นในเส้นเชือกขณะนั้นเท่ากับ 240 เมตรต่อวินาที จงหาความถี่คลื่น

1. 200 Hz 2. 300 Hz 3. 400 Hz 4. 800 Hz

แบบฝึกหัดข้อที่ 59 เชือกเส้นหนึ่งปลายข้างหนึ่งถูกตรึงแน่น ปลายอีกข้างหนึ่งติดกับตัวสั่นสะเทือน สั่นด้วยความถี่ 30 เฮิรตซ์ ปรากฏว่าเกิดคลื่นนิ่งพอดี 3 Loop ถ้าใช้เชือกยาว 1.5 เมตร จงหาอัตราเร็วคลื่นในเส้นเชือกในหน่วย เมตร/วินาที

1. 15 2. 30 3. 45 4. 60

เฉลยแบบฝึกหัด

บทที่ 9 คลื่น

1. ตอบข้อ 4.	2. ตอบข้อ 2.	3. ตอบข้อ 2.	4. ตอบข้อ 4.
5. ตอบข้อ 1.	6. ตอบข้อ 4.	7. ตอบข้อ 4.	8. ตอบข้อ 1.
9. ตอบข้อ 1.	10. ตอบข้อ 4.	11. ตอบข้อ 2.	12. ตอบ 120
13. ตอบข้อ 3.	14. ตอบข้อ 2.	15. ตอบ 30	16. ตอบข้อ 3.
17. ตอบข้อ 1.	18. ตอบข้อ 3.	19. ตอบข้อ 1.	20. ตอบ 0.5
21. ตอบข้อ 3.	22. ตอบข้อ 1.	23. ตอบข้อ 2.	24. ตอบข้อ 2.
25. ตอบข้อ 1.	26. ตอบข้อ 1.	27. ตอบข้อ 2.	28. ตอบข้อ 4.
29. ตอบข้อ 2.	30. ตอบข้อ 2.	31. ตอบข้อ 3.	32. ตอบข้อ 1.
33. ตอบข้อ 4.	34. ตอบข้อ 4.	35. ตอบข้อ 3.	36. ตอบข้อ 2.
37. ตอบข้อ 3.	38. ตอบข้อ 4.	39. ตอบข้อ 3.	40. ตอบ เท่าเดิม
41. ตอบ ν ไม่เปลี่ยน	42. ตอบข้อ 2.	43. ตอบข้อ 3.	44. ตอบข้อ 3.
45. ตอบข้อ 3.	46. ตอบข้อ 2.	47. ตอบข้อ 1.	48. ตอบข้อ 3.
49. ตอบข้อ 2.	50. ตอบข้อ 4.	51. ตอบข้อ 1.	52. ตอบข้อ 4.
53. ตอบข้อ 4.	54. ตอบข้อ 1.	55. ตอบข้อ 4.	56. ตอบข้อ 1.
57. ตอบข้อ 4.	58. ตอบข้อ 2.	59. ตอบข้อ 2.	